

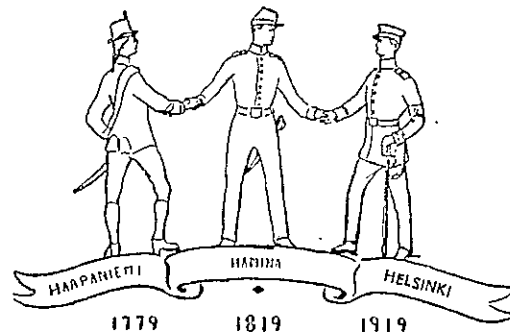
ANURATA

N:o 3/1968

Nº 79

KYLKIRAUTA

*Vyötti miekan vyötärölle
Lupeellensa kylkiraudan*

N:o 3/68

LOKAKUU

"Kadettikunta esittää kunnioittavat onnittelunsa 50-vuotisjuhlaansa viettäville Puolustusvoimille. Tänä päivänä jokainen Kadettikunnan jäsen palauttaa mieleensä sen, että hän kerran on valinnut elämäntehtäväkseen tämän maan puolustamisen — upseerille kuuluvan kasvattajan ja taistelijan osan. Tänäkin päivänä hän tuntee siitä vastuun vaikuttajajäsenenä omassa ympäristössään, toimi hän yhteiskunnassa missä tehtävässä tahansa."

(Kadettikunnan edustajien onnittelukäynti puolustusvoimain komentajan luona 4. 6. 1968)

5. Prikaatin operaation erikoispiirteet Savossa ja Pohjois-Karjalassa Suomen sodan 1808–09 aikana

Kapteeni Pertti Kilkki

(Lyhennelmä pohjoismaisen sotahistorian opinto-
retkeilyn aikana elokuussa 1968 pidetystä esitel-
mästä)

Eversti Johan August Sandelsin komentaman 5. eli Suomalaisen Prikaatin toimintaa kesällä ja syksyllä 1808 voidaan luonnehtia prikaatin puolustusoperaatioksi laajalla, harvateisellä alueella ylivoimaista vihollista vastaan. Huolimatta siitä, että prikaati suoritti tehtävänsä — pääarmeijan sivustan ja selustan suojaamisen — kaikkia taistelulajeja käyttäen, on operaatiota kokonaisuutena pidettävä puolustuksellisenä.

Päinvastoin kuin pääarmeijan taistelutavasta, on 5. Prikaatin toiminnasta löydettävissä useimmat menestyksellisen taistelun perustekijät, kuten yllätys, painopiste, tiedustelu jne. Tässä mielessä operaation tarkastelu on vielä 160 vuoden jälkeenkin mielenkiintoista. Lisäksi viitoittaa se tapa, jolla eversti Sandels nämä perustekijät toteutti, Sprengtportenin alullepanemaan suomalaisen taktiikan kehitystä ja osoittaa Sandelsin olleen ei ainoastaan aikalaistensa joukossa operaation johtajana mutta päättään pitempi vaan suorastaan nykyaikaisen taktillisen ajattelutavan tasolla.

Ajallisesti ja taistelulajin mukaan voidaan operaatio jakaa hyökkäysvaiheeseen Pulkkilasta Juvalle toukokuussa, puolustusvaiheeseen Kuopion ja Toivalan tasalla sekä siihen liittyen taistelut Pohjois-Karjalassa kesä—syyskuussa sekä viivytysvaiheeseen Iisalmelta Rantsilaan loka—marraskuussa.

Tässä yhteydessä ei tulla yksityiskohtaisesti puuttumaan operaation tai sen vaiheiden kulkuun vaan ainoastaan tarkastelemaan tärkeimpiä ratkaisuja sekä taistelun perustekijöiden ilmenemistä niissä.

Operaatioalue ja siellä toimineet joukot

Sekä Ruotsi-Suomen että Venäjän sotasuunnitelmissa Savo muodosti sivunäyttämön eikä Pohjois-Karjalassa esiintynyt säännöllisiä joukkoja ennenkuin heinäkuun puolesta välistä alkaen. Niin kauan kuin sotatoimien painopiste oli Etelä-Suomessa ei Savon suunnalla ollutkaan muuta merkitystä kuin Ruotsi-Suomen pääarmeijan huoltoyhteyksien suojaaminen Pohjanlahden ollessa jäätyneenä. Mutta mitä pohjoisemmaksi pääarmeija vetäytyi venäläisten seuraamana, sitä merkityksellisemmäksi muuttui Savon

suunta. Täältä oli venäläisillä mahdollisuus operoida pääarmeijan selustaan joko Kuopion eteläpuolitse Rautalammen—Karstulan—Teerijärven kautta tai Kuopion—Iisalmen—Pulkkilan suunnassa. Molempia suuntia pyrkivätkin venäläiset sodan aikana käyttämään.

Sandelsin operaatioalue oli tavattoman laaja, sillä syvyydessä se ulottui Pulkkilasta Juvalle eli noin 300 km ja leveysuunnassa, Toivalan puolustustaistelujen aikana, Maaningasta Tohmajärvelle eli noin 200 km. Lisäksi prikaatin läntinen sivusta oli avoin lähes 150 km matkalla Maaningan ja Karstulan—Teerijärven tien välillä. Alueen tiestö ei ollut niin harva, miltä se ensi silmäyksellä näyttää. Päätien lisäksi tuli sotatoimille Kuopion pohjoispuolella olemaan merkitystä Kaavilta Nilsiä kautta Kuopion—Iisalmen tielle johtavalla sivutiellä sekä Kuopion eteläpuolelta Pielavedelle ja sieltä Iisalmelle ja Piippolaan johtavilla sivuteillä. Itäisen sivustan runsas sivutiestö menetti merkityksensä sen takia, että kesäaikana Oulujärvi katkaisi täällä yhteydet. Kuopion eteläpuolella teitä oli varsin runsaasti ja — kuten myöhemmin tulemme huomaamaan — Kallaveden—Haukiveden vesistöt muodostivat varsin vilkkaasti käytetyn yhteysreitit jopa Iisalmelle saakka.

Sitä mitä Savon suunta merkitsi pääarmeijalle, merkitsi Pohjois-Karjalan suunta 5.Pr:lle. Täällä oli venäläisillä mahdollisuus uhata sekä prikaatin sivustaa että selustaa.

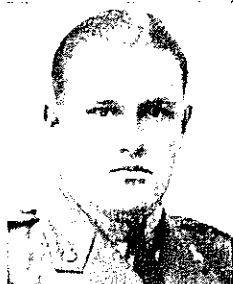
5.Prikaati muodostettiin ylipäällikön käskyllä huhtikuun 7. päivänä 1808 — siis vaiheessa, jolloin Ruotsi-Suomen sotajoukko oli onnetoman peräytymisvaiheen jälkeen päätynyt Liminkaan, Siikajoen pohjoispuolelle. Prikaatiin tulivat kuulumaan Westerbotenin rykmentin pohjoinen pataljoona, Österbottenin rykmentin pohjoinen pataljoona, Savon Jääkärirykmentin Henkipataljoona, Kajaanin pataljoona, Vaasan uusi rykmentti, Oulun pataljoona sekä eskadroona Karjalan Rakuunoista. Tulitukena oli kanuunapatteri, johon kuului 4 kpl 6 naulan ja 4 kpl 3 naulan kanuunoita.

Prikaatin kokonaisvahvuus oli 2997 miestä. Värvättyjä Savon jääkäreitä lukuunottamatta olivat jou-

IN MEMORIAM

Majuri
Matti Arvo Juntto
 * 24. 2. 1903
 † 18. 4. 1968
 Kadetti n:o 477
 8. kurssi

Majuri
Georg Heimer Hedman
 * 15. 10. 1905
 † 24. 5. 1968
 Kadetti n:o 459
 8. kurssi

Eversti
Johan Valter Voldemar Nordgren
 * 29. 10. 1899
 † 26. 5. 1968
 Kadetti n:o 32
 1. kurssi

Majuri
Martti Kuumola
 * 9. 8. 1905
 † 1. 6. 1968
 Kadetti n:o 614
 10. kurssi

Everstiluutnantti
Eerik Olavi Haru
 * 18. 2. 1908
 † 1. 6. 1968
 Kadetti n:o 845
 14. kurssi

Everstiluutnantti
Sauli Armas Harjula
 * 14. 8. 1907
 † 6. 6. 1968
 Kadetti n:o 1040
 16. kurssi

Kenraaliluutnantti
Arvi Akseli Kurenmaa
 * 17. 11. 1900
 † 19. 6. 1968
 Kadetti n:o 329
 6. kurssi

Everstiluutnantti
Toivo Ilmari Jokinen
 * 25. 2. 1918
 † 14. 7. 1968
 Kadetti n:o 1823
 24. kurssi

Majuri
Jorma Sulo Lahja Jääskeläinen
 * 3. 8. 1907
 † 14. 7. 1968
 Kadetti n:o 1109
 16. kurssi

Kapteeni
Heikki Herrala
 * 8. 4. 1928
 † 18. 8. 1968
 Kadetti n:o 3576
 41. kurssi

kot ruotujakoisia ja niiden koulutus ja varustus oli varsin puutteellinen. Oulun pataljoona sekä raskaat tykit osallistuivat Savon sotaretkeen vasta sen loppuvaiheessa. Kun lisäksi syyskesällä joukoissa raivosi vaikea kuumetauti, ei prikaatin taisteluvahvuus suurimmillaankaan kohonnut yli 1800 miehen.

Savossa toimineiden venäläisten joukkojen komentajana oli aluksi kenraali Barclay de Tolly, sittemmin kenraali Tutskov. Niiden vahvuus sotatoimien aikana vaihteli 6000—10 000 mieheen. Rungon muodostivat neljä jalkaväkirykmenttiä sekä yksi jääkäri- ja yksi ratsuväkirykmentti. Tykkeitä oli 24—25, myöhemmin lähes 60, minkä lisäksi tykkiveneitä oli käytössä kolmattakymmentä.

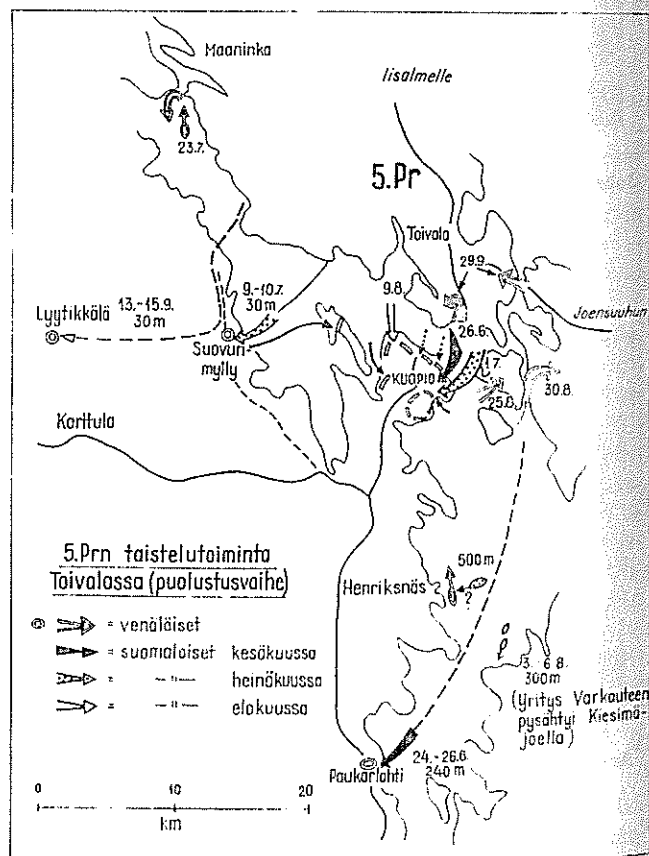
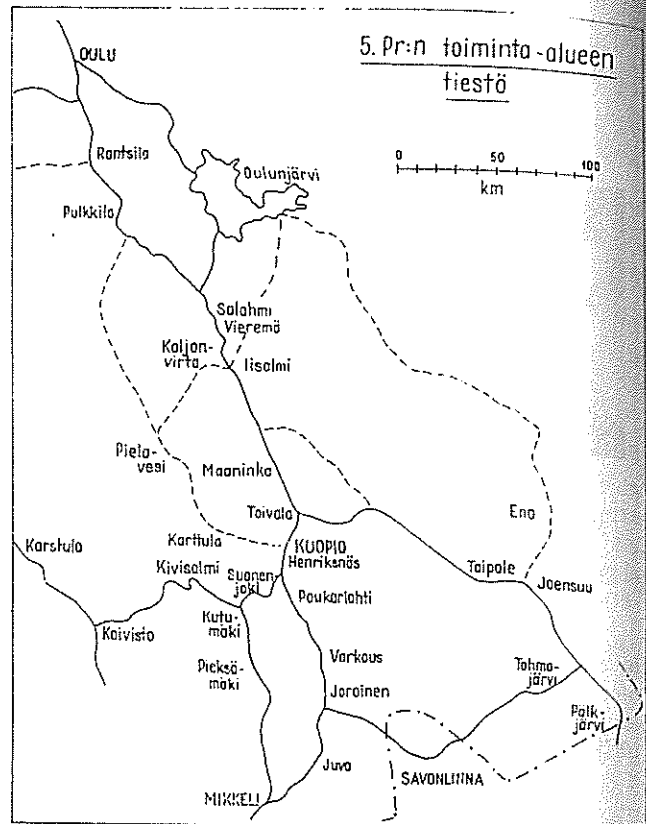
Venäläinen sotamies oli käytännöllisesti katsoen ammattisotilas, sillä palvelusaika Venäjällä oli 25 vuotta. Kun lisäksi kaikilla Savossa toimineilla venäläisillä joukoilla oli sotakokemusta edellisiltä vuosilta, on heidän koulutustasoaan pidettävä huomattavasti Sandelsin joukon tasoa korkeampana.

Hyökkäys Pulkkilasta Juvalle

Ruotsi-Suomen armeijan nopea vetäytyminen sodan syttyessä oli aiheuttanut sen, että venäläisten päävoimat olivat jääneet etelä- ja keski-Suomeen, jossa niitä varten ryhdyttiin luomaan huoltoverkostoa. Vain pieniä osia oli seurannut pohjoiseen. Erään tällaisen osaston tuhosi 5.prikaati saarrostopuolustuksella toukokuun alussa Pulkkilassa. Savon suunnalla olleiden venäläisten vahvuus lienee jäänyt noin 1200 mieheen, jotka nekin olivat hajallaan hyökkäysreitillä varrella.

Hyökkäykseen Pulkkilasta Kuopioon osallistui prikaatista vain kapteeni Käärlo Malmin komentama 150 miehen vahvuinen osasto, johon myöhemmin liittyi 200—300 talonpoikaa. Osaston tehtävänä oli alunperin venäläisten varastojen hävittäminen ja tiedustelu. Osaston tuhottua 9.5. Iisalmen eteläpuolella suuren viholliskolonnan ja vallattua kahta päivää myöhemmin Kuopion, päätti Sandels — ylipäällikön suostumuksella — käyttää saavutettua menestystä hyväkseen. Päävoimien saavuttua 20.5. Kuopioon ryhmitti Sandels ne puolustukseen kaupungin eteläpuolelle ja työnsi vahvat taisteluosastot teiden suunnissa Joroisiin ja Rautalammin länsipuolelle Kivisalmelle. Hänen suunnitelmissaan oli myös Mikkelin valtaaminen, mutta kun Juvalle edennyttä tiedustelujoukko totesi kaupungissa olevan vahvoja vihollisvoimia, oli ajatuksesta luovuttava.

Hyökkäyksen nopeus yllätti venäläiset täydellisesti. Malmin osasto eteni keskimäärin 45—50 km päivässä, osin reellä ajaen ja ratsain, osin kiivaitakin taisteluita käyden. Osaston menestys perustui ennenkaikkea hyvään vihollistiedusteluun. Kuopiossa sillä oli vastassaan kolminkertainen ylivoima, mutta yön pimeydessä taitavasti suoritettujen ryhmitysmarssien ansiosta onnistui yllätys täydellisesti. Prikaatin pääosat suorittivat vaikeana kelirikkokautena marssin Pulkkilasta Kuopioon lähes 30 km:n päivänopeudella

seitsemän vuorokauden aikana. Myös eteneminen Kuopion eteläpuolella tapahtui usean kymmenen kilometrin päivänopeudella. Tästä kaikesta oli seurauksena, että venäläisillä ei ollut selvää kuvaa tapahtumista ja vasta Kuopion menetyksen jälkeen he alkoivat siirtää joukkojaan Lappeenrannasta Mikkeliin. Laukaan suunnalla vastatoimenpiteet olivat nopeampia, sillä Kivisalmelle lähetetyn osaston jatkaessa etenemistä Koivistolle, se uhkasi jo venäläisten pääarmeijan selustayhteyksiä.

Hyökkäyksen tuloksena prikaati tuhosi tai otti haltuunsa venäläisten varastot Varkauden—Koiviston tasan pohjoispuolella sekä eliminoi venäläisten saarrostusuban ei vain Kuopio—Pulkila, vaan myös Kuopio—Karstula—Teerijärvi tien suunnassa. Tämä vaikutti oleellisesti keventäen myös pääarmeijan tilanteeseen. Sitä ei kuitenkaan ylipäällikkö käyttänyt heti hyväkseen, vaan 5.Prikaatin hyökkäyksen ajan seisoiivat päävoimat toimettomina Lohtajan ja Oulun välillä, lähes 300 km prikaatin takana.

Puolustustaistelut Kuopion alueella ja Pohjois-Karjalassa

Saatuana voimansa keskitetyksi Mikkeliin aloittivat venäläiset täältä sekä Savonlinnasta kesäkuun alussa hyökkäyksensä Kuopion takaisin valtaamiseksi. Sen päävoimat, kolme rykmenttiä vahvan ratsuväen ja tykistön tukemina suuntautuivat — kuten Sandels odottikin — Joroisten kautta pohjoiseen, hieinan heikomman osaston edetessä Pieksämäen suunnassa. Venäläisten vahvuus oli tällöin noin 6000 miestä.

Sandels oli tehnyt päätöksen ryhmittäytyä puolustukseen Kuopion eteläpuolelle Henriksnäsiin. Eteentyönetyillä voimilla oli viivytystehtävä ajan voittamiseksi puolustusvalmisteluja sekä vallattujen varastojen evakuoimista varten. Voimien käyttö oli joustavaa ja keskitettyä. Alkuryhmityksessä oli suojajoukkojen painopiste Joroisten suunnassa, missä ne olivat ryhmittyneenä kolmeen portaaseen. Puolet prikaatin voimista oli valitussa puolustusasemassa. Pieksämäen suunta oli aluksi kokonaan varmistamatta ja venäläisten yllättävä eteneminen sieltä, joka selvitettiin voimakkaalla tiedusteluhyökkäyksellä, uhkasi eristää sekä Joroisten että Kivisalmen suunnan suojajoukot päävoimista. Tämän takia Sandels 13. 6. irrotti Kuopiosta prikaatin päävoimat ja marsitti ne Suonenjoelle jättäen puolustusasemaan vain runkomiehityksen. Painopisteen muutoksen teki mahdolliseksi majuri Grontenfeltin osaston tehokas torjuntataistelu Joroisissa, vaikka venäläisillä oli täällä moninkertainen ylivoima. Lopputuloksena oli, että Kivisalmella olleen pataljoonan yhteydet katkesivat ja sen oli maastoitse ja vesitse kierrettävä Kuopioon, mutta prikaatin päävoimat saattoivat järjestelmällisesti viivyttyä, kalustonsa ja sotasaaliinsa mukanaan kuljettaen vetäytyä 16. 6. mennessä Henriksnäsiin.

Suoja-alueen joukkojen nopea vahventaminen ja siihen liittyen painopisteen joustava muutos sekä viivytyksen tahdittaminen kolminkertaisen ylivoiman omaava vihollista vastaan kahden tien suunnassa on nykyisenkin mittapuun mukaan vaativa tehtävä. On muistettava, että Sandelsilla oli tällä noin 60 km syvällä alueella käytettävissään vain ratsulähetti. Venäläisten keskimääräiseksi hyökkäysnopeudeksi jäi 14—16 km vuorokaudessa.

5.Prikaatin oli kuitenkin 17. 6. luovuttava Henriksnäsiä ja vetäydyttävä Toivalaan venäläisten ryhtyessä lännestä Karttulan kautta saarrostusliikkeeseen samalla kun heidän tykkiveneensä ilmestyivät Kallavedelle. Jälkikärjen torjuessa venäläisten hyökkäyksiä Henriksnäsiä suoritettiin Kuopion silanpääaseman tyhjentäminen, 1600 miehen, tykkien, sotasaalisvarastojen ja kaupungin asukkaiden evakuointi, mestarillisella taidolla.

Prikaatin torjuntataisteluja Toivalan salmella luonnehti tavaton aktiivisuus. Koska venäläiset aikaisemmassa operaation vaiheessa olivat menettäneet tarvikevarastonsa muodostui tuhansien miesten huolto heille Kuopiossa vaikeaksi kysymykseksi. Tämän takia kohdistikin Sandels iskunsa juuri venäläisten huoltoon. Kaupunkia ja sen lähiympäristön varastoja vastaan hyökättiin elokuun alkuun mennessä kolme kertaa, voimakkaimmin 1. 7., jolloin hyökkäykseen osallistui 1000 miestä. Vaikka tämä yritys osittain

NAANTALIN SATAMA

tervehtii kadettiupseereita

epäonnistuihin voimien hajoittamisen takia tuhottiin sen aikana venäläisten varastoja ja tuotettiin henkilöttäppioita. Hyökkäykset pakottivat lisäksi heidät palauttamaan takaisin ne voimat, jotka Kuopion valtauksen jälkeen oli jo suunnattu marssille pääsotänäyttämölle. Myös vihollisen sivustaan ja selustaan lähetettiin useita taistelupartioita, joiden vahvuudet vaihtelivat 30—500 mieheen. Pisin retki suoritettiin jo kesäkuun lopulla 30 km:n päähän Paukarlahteen, jossa tuhottiin 200 hevoskuormaa elin- ja ampumatarvikkeita. Yritettiinpä elokuun alussa tunkeutua aina Varkauteen saakka (80 km), mutta vesistövaikeuksien takia oli yrityksestä luovuttava vain kymmenen kilometrin päässä tavoitteesta. Vihollisen varastojen hävittämisen lisäksi suojattiin näin samalla prikaatin sivustat.

Vähitellen voimat kuitenkin ehtyivät, sillä venäläisten saadessa lisää tykkiveneitä, levittäytyessä laajemmalle alueelle ja aloittaessa sotatoimet myös Pohjois-Karjalassa, oli 5.Prikaatin hajoitettava yhä enemmän voimiaan. Samaan aikaan raivoava kuume-tauti vähensi kolmanneksella vahvuutta. Elokuun lopulla siirtyi aloite vähitellen venäläisille, prikaatin taistellessa kolmeen osaan jakautuneena Toivalassa, Maaningalla ja Karjalassa. Venäläisten hyökkäykset kohdistuivat erityisesti prikaatin vasempaan sivustaan ilmeisenä pyrkimyksenä katkaista Karjalassa toimineiden joukkojen yhteydet. Vaikka voimasuhteet olivat prikaatin Ouluun jääneiden osien saavuttua Toivalaan jonkin verran tasoittuneet, oli Sandelsin 29.9. irtauduttava Toivalasta venäläisten Karjalasta edenneen joukon saavutettua Kaavin ja uhatessa Nilsin kautta saarrostaen prikaatin selustaa.

Prikaatin puolustusryhmitys Toivalassa jäi olosuhteiden pakosta verrattain matalaksi. Päätien suunnassa pyrittiin kuitenkin pitämään 2—3 pataljoonaa koossa reservinä. Vasta syyskuun lopulla, vetäytymisvalmistelujen yhteydessä, lisättiin syvyyttä niin, että joukot olivat kolmessa portaassa noin 30 km syvyydessä. Prikaatin toiminta Toivalassa osoitti, kuinka alivoimainenkin vastustaja aktiivisella toiminnalla, maaston ja olosuhteiden hyväksikäytöllä sekä tavoitteiden ja kohteiden oikealla valinnalla pystyy saavuttamaan yliotteen vihollisestaan. Aktiivisuuden lisäksi esiintyy toiminnassa myös toinen perustekijä, yllätys, johon nimenomaan jopa 100 venellä suoritettut hyökkäykset 3—4 km leveään Toivalan salmen yli perustuivat.

Kuten edellä totesimme vaikutti 5.Prikaatin luopumiseen Toivalasta ensisijaisesti Karjalasta kohdistunut uhka. Sen torjumisessa näytteli jo heinäkuun puolesta välistä alkaen merkittävää osaa suomalaiset 400-miehiset talonpoikaisjoukot rajakapteeni Olli Tiaisen johdolla. Näiden osuutta Sandelsin operaatiossa voitaneen kuvata sissitoiminnaksi, väijytyksiin ja ylläkköineen, joskin myös avoimia taistelujakin käytiin. Talonpoikien tueksi Sandels heinäkuun lopulla lähetti majuri Malmin johdolla 240

miestä ja myöhemmin syyskuussa, moninkertaisen ylivoiman omanneen vihollisen vallattua Joensuun, lisäksi puoli pataljoonaa.

Karjalan taistelut olivat pienoiskuva prikaatin operaatiossa hyökkäys-, puolustus- ja viivytysvaiheineen. Leimaa-antavana oli aktiivisuus, joka ilmeni muun muassa Malmin osaston hyökkäyksessä viisi kertaa vahvempaa vihollista vastaan Pälkjärvellä 9.8. sekä talonpoikien iskuina venäläisten jälkihyteyksille. Tästä oli seurauksena, että venäläiset joutuivat jatkuvasti suojaamaan sivustojaan ja eteneminen Tohmajärveltä Toivalaan kesti kuukauden, jolloin etenemisnopeus oli keskimäärin vain pari kolme kilometriä päivässä.

5.Prikaatin torjuntataistelut Toivalassa liittyivät yhteen pääarmeijan hyökkäysvaiheen kanssa kesällä 1808. Menestyksellisellä torjuntavoitolla suojattiin näin pääarmeijan selustayhteydet, sillä sen etenemisen kulminoituessa oli sillä pari sataa kilometriä pitempi vetäytymismatka kuin 5.Prikaatilla. Tässä suhteessa oli oleellinen ero sodan alkuvaiheeseen, koska venäläisillä oli nyt Savossa erittäin vahva hyökkäysryhmittymä. Lisäksi sidottiin vihollisen huomattavia joukkoja Savoan. Vaikka venäläisillä ei alkukesästä ollut tarkoitus jatkaa hyökkäystä Kuopiosta eteenpäin, pakotti Sandelsin aktiivisuus heidät pitämään vahvoja joukkoja tällä suunnalla. Venäläisten huoltoa vaikeutettiin ei yksin vastassa olevien joukkojen vaan myös venäläisten päävoimien osalta uhkaamalla Kuopion—Karstulan tietä. Henriksinäsin tasalla tämä olisi tapahtunut pelkällä ”olemassaololla”, Toivalasta se suoritettiin taistelupartioilla. Lopuksi prikaati rohkaisi talonpoikia sissisotaan, jonka vaikutukset tuntuivat vielä kauan Sandelsin vetäytyttyä Toivalasta.

Pääarmeijan osien kärsittyä Karstulan tien varrella täydellisen tappion 23.8. ja aloitettua vetäytymisen menetti myös Toivalan asema osan merkityksestään. Todettakoon, että Sandels sai tiedon vetäytymisestä vasta 12.9. Yhteyttä päämajaan ei yrityksistä huolimatta saatu ja irtautuminen Toivalasta tapahtui Sandelsin päätöksellä ja vastuulla.

Viivytys Toivalasta Rantsilaan

Ruotsi-Suomen pääarmeijan aloitettua uuden vetäytymisen oli venäläisten päämääränä pyrkiä katkaisemaan sen selustayhteydet Kuopion suunnasta. Koko käytettävissä olleen hyökkäysvoimansa 9000—10 000 miestä venäläiset keskittivät Kuopiosta Ouluun johtavan tien suuntaan. Sotatoimet keskeytti kuitenkin kuukaudeksi Lohtajalla 29.9. solmittu aselepo. Sandelsin irtautumisen Toivalasta venäläiset varmistivat aseleposopimuksen kohdalla, jonka mukaan väliraja tuli kulkemaan Iisalmen kirkolla. Tällöin mm Sandelsin vahvasti linnoittama Peltosalmi jäi venäläisten puolelle.

Aselevon takia vetäytyi 5.Prikaati taisteluita Toi-

valasta Iisalmen pohjoispuolelle Koljonvirralle. Viivytysvalmisteluja oli leimannut sama huolellisuus kuin vetäytymistä Koljonvirralta kuukautta myöhemmin. Valmisteluihin kuului kummassakin tapauksessa taempien asemien tiedustelu ja linnoittaminen, joukkojen ryhmityksen syventäminen sekä huollon ja tarpeettomien ajoneuvojen siirtäminen taaksepäin. Myös irtautuminen molemmista asemista tapahtui yöllä salaa — vihollisen huomaamatta.

Aktiivisuus, joka oli koko ajan leimannut prikaatin toimintaa, säilyi loppuun saakka, jopa uhkarohkeuteenkin mennessä. Koljonvirran taistelu, joka päätti aselevon 27. 10., elää yhä sotahistoriassa esimerkkinä yhdistetystä defensiivistä ja offensiivista. Viimeinen isku, hyökkäys maastoitse neljän pataljoonan voimin Vieremästä 30 km:n päähän Koljonvirran eteläpuolelle marraskuun puolessa välissä, päättyi sitä vastoin tuhoisaan tappioon, koska yllätys ei onnistunut. Tästä huolimatta hyökkäys oli osoitus joukkojen hyvästä operaatiokyvystä tiestön ulkopuolellakin, sillä keskimääräinen marssinopeus sen aikana oli noin 20 km vuorokaudessa. Prikaatin saapuessa Rantsilaan 18. 11., oli se viivyttänyt nelinkertaisen ylivoiman omannutta vihollista niin tehokkaasti, että venäläisten etenemisnopeudeksi jäi vaatimaton 9—10 km vuorokaudessa. Venäläisten yritys saarostaa pääarmeija oli täydellisesti epäonnistunut. Päin vastoin he joutuivat suuntaamaan rannikolta Pyhäjoelta vahvan osaston 5. Prikaatin selustaan Rantsilaan, mutta Sandels ennätti perille ennen heitä. Prikaatin etujoukot olivat täällä jo taisteluissa sekä Iisalmelta että Pyhäjoelta hyökkäävien venäläisten kanssa, kun Olkijoen sopimus lopetti sotatoimet 19. 11. Sotatoimien loppuvaiheessa oli prikaatin taisteluvahvuus huvennut 800 mieheen. Marraskuun alussa oli Sandelsin käyttöön annettu kuitenkin saman verran lisäjoukkoja, mutta samalla myös vastuu Iisalmelta Oulujärven kautta Ouluun johtavan tien suunnassa.

Prikaatin vetäytymiseen eivät venäläiset pystyneet vaikuttamaan vaan se tapahtui järjestelmällisesti ylipäällikön käskyjen mukaan pääarmeijan liikkeisiin liittyen. Prikaatin keskeyttäessä sotatoimensa Rantsilassa olivatkin päävoimat onnellisesti vetäytyneet jo Siikajoen—Revonlahden tasalle. Toiminnallaan prikaati esti venäläisten pääsyn pääarmeijan jälkiyhetyksille Pyhäjoen—Oulun alueella sekä sitoi venäläisten voimia pois pääsotanaäyttämöltä. Unohtaa ei myöskään sovi sitä moraalista merkitystä, mikä prikaatin menestyksellisellä toiminnalla oli. Sitä voitaisiin tässä yhteydessä luonnehtia ”sotilaskunnan pelastamiseksi”.

Eräitä taktillisia havaintoja

Edellä on jo käsitelty eräitä menestyksellisen taistelun perustekijöitä, jotka esiintyivät 5. Prikaatin operaation yhteydessä. Jos ne pyritään asettamaan tärkeysjärjestykseen saadaan seuraava luettelo

— aktiivisuus, jolla pidettiin aloite hallussa melkein koko operaation ajan,

DIETER NOLL

15/19 mk

Gummerus

NUORI WERNER HOLT

Werner Holt ikätovereineen oli lapsesta saakka kasvatettu uskomaan kriitikkittömästi Johtajaan ja Saksan kutsumustehtävään kansojen joukossa, ja alle kaksikymmenvuotiaana heidän haritteilleen laskettiin koko luhistuvan Saksan paino.

NIILO LAUTTAMUS

11/14 mk

Gummerus

HAAVOITTUNEET LEIJONAT

Niilo Lauttamus palaa omimmalle alueelleen, suomalaisen SS-pataljoonan miehiin, miehiin, jotka kaksi vuotta palvelivat vieraan kypärän alla. Toipilaskompania Grazin kaupungissa Itävallassa on uuden hurjan kirjan näyttämönä.

- yllätys, joka teki aktiivisuuden mahdolliseksi vihollisen ylivoimasta huolimatta,
- maaston ja olosuhteiden tehokas hyväksikäyttö,
- tehtävän selvyys, joka perustui tilanteen valpapaaseen seuraamiseen eli tiedusteluun ja joka teki puolestaan mahdolliseksi
- joukkojen tarkoituksenmukaisen käytön voimat ja päämäärät huomioon ottaen.

Myöhäislineaarisen ajan taktilliseen ajattelutapaan ja nimenomaan Ruotsi-Suomen armeijan sodan käyntiin 1808 verrattaessa, voidaan näiden perustekijöiden runsasta ja johdonmukaista esiintymistä Sandelsin operaatioissa jo sinänsä pitää erikoispiirteenä. Edellä mainitut perustekijät ovat nähtävissä operaatioissa kokonaisuudessaan, mutta myös erillisissä taisteluissa. Hyökkäystaisteluille oli lisäksi luonteenomaista voimien jako iskevään ja suojaavaan osaan. Pyrkimyksenä oli kohdistaa isku vihollisen sivustaan samalla rintamassa sitoen. Yllättävää rintamahyökkäystäkin, esimerkkinä Koljonvirta, ei kaihdettu. Puolustus- ja viivytystaisteluissa oli merkillepantavaa huolelliset valmistelut linnoitustöineen, ryhmityksen syvyys voimissa puitteissa ja reservien kanssa pitäminen. Myös joukkojen hyvä maasto-liikkuvuus oli kaikille taisteluille luonteenomaista.

Sitävastoin toiminnassa ei voida aina erottaa ratkaisujen suoraviivaisuutta ja yksinkertaisuutta, sillä laaja operaatioalue ja joukkojen erilainen koulutus-taso pakottivat Sandelsin usein erikoisratkaisuihin. Tämä ilmeni muun muassa hyökkäyksessä Kuopioon 1.7., jolloin neljäksi hyökkäysostoksi jaettujen voimien tahdittaminen osoittautui ylivoimaiseksi tehtäväksi.

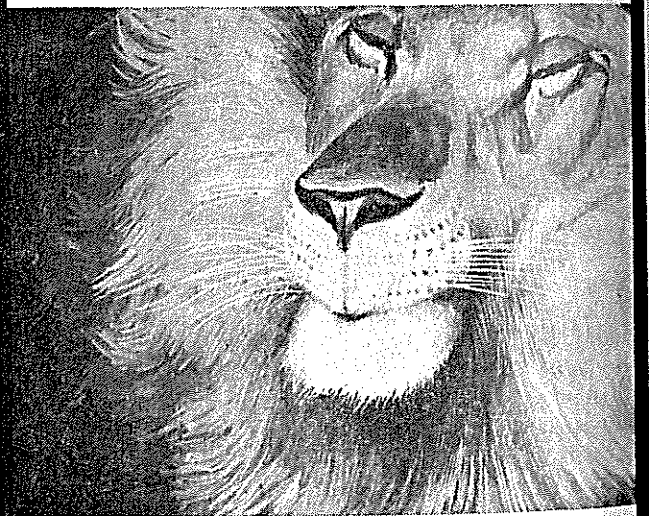
Taistelualueen luonteesta ja olosuhteista johtuen kiinnitettäköön vielä lopuksi huomiota pariin muuhunkin erikoispiirteeseen, nimittäin vesistöjen runsaaseen hyväksikäyttöön ja huollon järjestelyyn.

Paitsi puolustusasemien valinnassa, kuten Joroisissa, Toivalassa ja Koljonvirralla, käytettiin vesistöjä hyväksi myös sekä hyökkäys- että huoltokuljetus-reitteinä. Jo toukokuun lopulla Joroisten valtauksen jälkeen eteni 25-miehinen taistelupartio veneillä Rantasalmelle. Toivalan vaiheen aikana suoritettiin kaikkiaan kahdeksan suurempaa tai pienempää hyökkäystä vesitse minkä lisäksi hävitys- tai tiedustelupartioita oli jatkuvasti liikkeellä. Suurin yritys suoritettiin 1000 miehen voimalla ja pisin 60 km:n päähän. Käytettävissä oli paikallishankinnoilla saatuja 10 miehen veneitä. Erikoislaatuinen oli myös heinäkuussa Kallavedellä käyty "meritaistelu" suomalaisten yrittäessä estää venäläisten tykkiveneiden saapumista Kuopioon. Huoltokuljetuksiin käytettiin vesitietä sekä evakuoitaessa Kuopion eteläpuolelta venäläisten varastoja Toivalaan että Toivalan taistelujen aikana. Tällöin muun muassa kuljetettiin osa haavoittuneista vesitse Iisalmeen. Samaa tietä vetäytyi myös Maaningassa ollut osasto prikaatin sivustaa suojaen irtauduttaessa Toivalasta. Maininnan ansaitsee myös Malmin toiminta Kuopion valtauksen jäl-

keen, jolloin hän, voidakseen kelirikon uhatessa kuljettaa sotasaaliin turvaan, sahautti jäät Toivalan salmesta.

Prikaatin huolto perustui lähes yksinomaan sotasaa- lisvarastoihin. Esimerkiksi Kuopiosta saatiin saaliiksi muun muassa 1200 tynnyriä jyvää, 1000 säkkiä jauhoja ja 8500 kg suolalihaa, jotka samoinkuin muutkin vallatut varastot evakuoitiin prikaatin käyttöön. Tämän takia saattoivat joukot toimia riippumattomina armeijan Oulussa sijainneista varastoista. Kuitenkin kiinnitti Saldels erittäin suurta huomiota joukkojensa huollon järjestelyyn. Ennen irtautumista Toivalasta porrastettiin huolto siten, että varastot ja tarpeettomat ajoneuvot siirrettiin Pulkkilään, Iisal- melle varattiin prikaatille tarvikkeita kymmeneksi päiväksi ja Toivalaan kahdeksaksi päiväksi. Myös kaikki haavoittuneet evakuoitiin Iisalme- llaan. Malmin osasto sai toimintansa aikana Karjalassa tarvikkeensa paikallishankinnoin eikä kuljetta- nut kuormastoa mukanaan. Ei ole epäilystäkään, etteikö edullinen ja hyvin hoidettu huoltotilanne vaikuttanut myönteisesti 5.Prikaatin operaation me- nestykseen.

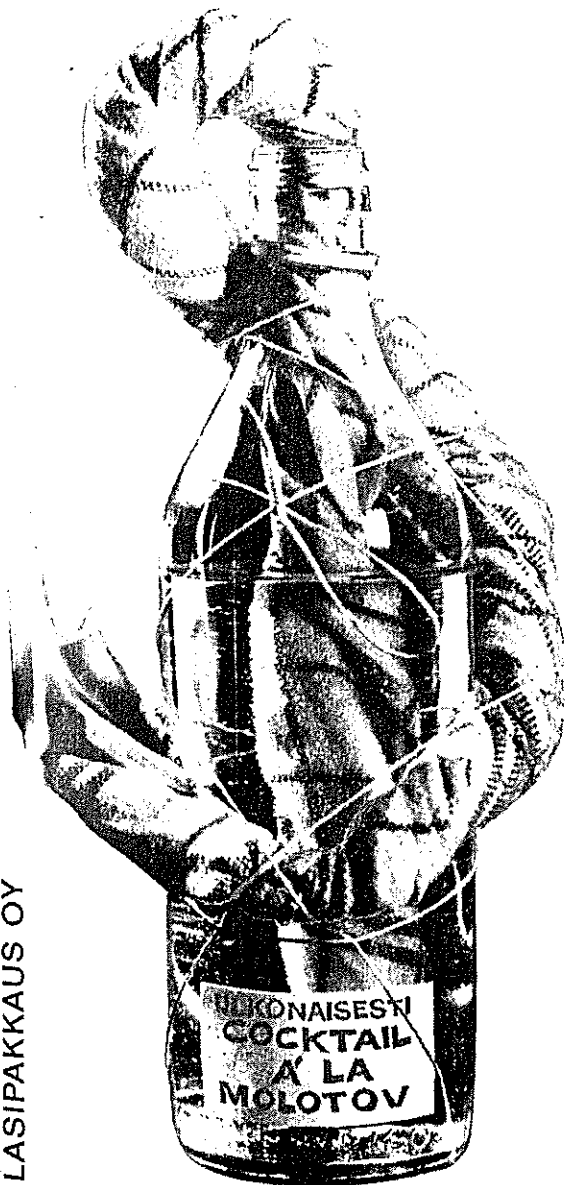
rahaa?

Sitä on helppo käsitellä,
kun Teillä on Postisäästöpankin
leijonakantinen säästökirja.
Leijonakantisellanne voitte nostaa
ja tallettaa posteissa kautta maan.

POSTISÄÄSTÖPANKKI

maailman tehokkaimmat juomat on kautta aikojen pakattu lasiin

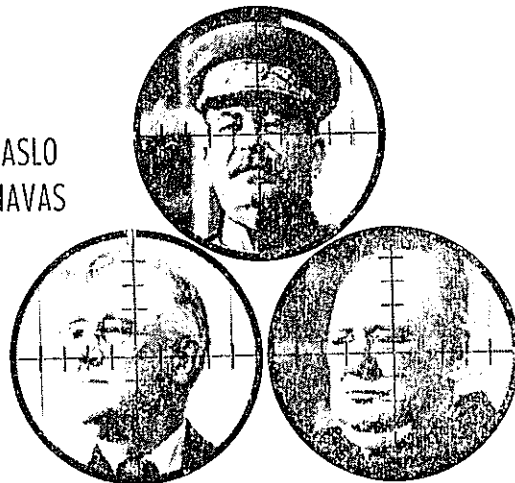

LASIPAKKAUS OY

1. Kadettikunta ry:n puolipäivätoiminen pääsihteeri evl evp Veikko V A Kakkuri on 20. 9. 1968 lähtien eronnut tehtävästään ja pääsihteerin tehtäviä hoitaa toistaiseksi viransijaisena evl Armas A Salin. Uusi pääsihteeri on virka-aikana tavoitettavissa puhelimitse Helsinki 625801 (Kaartin keskus), alanumero 2495 tai Kadettikunta ry:n toimistosta Helsinki 12, Fredrikinkatu 16 A 12 puh Hki/665137. Kadettikunnan toimiston hoitajana toimii edelleen rva Eli-na Rannisto, osoite kuten yllä, puh Hki 665737.

2. KYLKIRAUTA-lehden postituksessa esiintyy jatkuvasti vaikeuksia eri piirien jäsenten postiosoitteissa olevien virheellisyyksien ja puutteiden vuoksi. Näistä syistä jää joka numeron suhteen aina joku ilman lehteään ja muutoinkin syntyy tästä tarpeetonta häiriötä. Tämän epäkohdan poistamiseksi kehoitetaan piirien sihteereitä tarkistamaan jäsenten osoitteet, laatimaan 15. 11. 1968 mennessä ajan tasalla olevat jäsenluottelot, lähettämään ne täydellisinä Kadettikunnan toimistonhoitajalle sekä kahdesti vuodessa 15. 5. ja 15. 10. mennessä ilmoittamaan piirinsä jäsenistössä tapahtuneet muutokset.

3. KYLKIRAUDASSA ryhdytään seuraavasta numerosta lähtien julkaisemaan Kadettikunnan toimintaa valottavaa kysymys- ja vastauspalstaa. Lyhyet, tiivistettyyn muotoon laaditut kysymykset pyydetään lähettämään toimitussihteerille. Kysymyksen lähettäjä voi halutessaan esiintyä lehdessä peitenimellä, mutta kysymykseen on liitettävä toimituksen tarpeita varten kysyjän koko nimi.

LASLO
HAVAS

MIKSIPÄ EI, MEIN FÜHRER

Natsien murhaoperaatio "Pitkä hyppy" Rooseveltia, Churchillia ja Stalinia vastaan Teheranissa 1943. Mielikuvituksellinen jännitysdokumentti paljastaa yhden toisen maailmansodan viimeisistä salaisuuksista.
328 s. Liitekuvit. 15:50/18:50

WSOY

Pirkka-Hämeen Kadettiipiiri

Kylkirauta tulee vastaisuudessa esittelemään eri kadettiipiirejä lyhyen haastattelun muodossa. Haastatteluun liittyy selostus ao piirin keskuspaikasta varuskuntapaikkakuntana.

Ensimmäisenä on vuorossa Pirkka-Hämeen kadettiipiiri, joka käsittää Tampereen Itäisen ja Läntisen sotilaspiirin alueet. Piirin keskuspaikkana on Tampere.

Kylkirauta haastatteli Pirkka-Hämeen kadettiipiirin puheenjohtajaa ev M Uotista:

Kadettiipiirin jäsenmäärä ja jäsenistön koostuminen

Kadettiipiirissä on 129 jäsentä, joista evp-upseereita on 64 eli n 50 %. Jäsenten arvoasteittaisesta jakaantumisesta voidaan todeta, että everstejä ja everstiluutnantteja on yhteensä 27, majureita 34, kapteeneita 46 ja yliupseereita 22. Merkille pantavaa on evp-upseereitten huomattava osuus piirin jäsenmäärässä. He edustavat myöskin laajaa siviilisektoria piirin toiminnassa, sillä onhan heidän joukossaan professori, toiminnanjohtajia, tilanomistajia, pankinjohtajia, toimitusjohtajia, insinöörejä, varatuomari jne.

Kadettiipiirin toiminta ja jäsenistön aktiivisuus

Piiri kokoontuu kerran kuukaudessa, yleensä kuukauden toisena tiistaina, poisluettuna heinäkuu ja joulukuu. Kokouksissa kuullaan käsiteltävien asioiden lisäksi esitelmiä eri aloilta. Lisäksi järjestetään vierailuja erilaisiin kohteisiin, joista viimeaikoina mainittakoon käynnit Aamulehdessä ja Tampellassa. Vierailuissa rouvat ovat yleensä mukana.

Sekä kevät- että kesäkautena on järjestetty yhdet herrasmies- ja kahdet ampumakilpailut. Herrasmieskilpailuissa ovat perheetkin olleet mukana rouvien kilpaillessa omien tehtäviensä puitteissa paremmuudesta. Kadettiipiirin rouvat ovat muutenkin aktiivisesti osallistuneet piirin toimintaan pitämällä keskimäärin kerran kuukaudessa, pääasiallisesti kodeissa, omia kokouksiaan.

Juhlatilaisuuksista on luonnollisesti tärkeimmäksi muodostunut Kadettikunnan vuosipäivän juhla, jota kuluneena vuonna vietettiin illallistanssiaisten merkeissä Tampereen Kauppaseurassa.

Uudet kadettiupseerit on esitelty piirin jäsenistölle kuukausikokouksen yhteydessä. Etukäteen annettujen tehtävien perusteella uudet upseerit kertoivat koulutuksestaan Kadettikoulussa.

Muusta toiminnasta voidaan mainita piirin edustajien onnittelukäynnit merkkipäivien täyttäneiden kadettiupseerien luona yhteistoiminnassa Upseeriliiton alaostalon edustajien kanssa. Kuhunkin kuukausi-

kokoukseen on keskimäärin osallistunut n 20—25 jäsentä ja vierailuihin n 30 jäsentä. Osallistumisprosentti on luonnollisesti eri tilaisuuksissa saattanut huomattavastikin vaihdella.

Piirin jäsenistöä on informoitu kerran kuukaudessa lähetettävän kiertokirjeen avulla.

Yhteistoiminta muiden järjestöjen kanssa

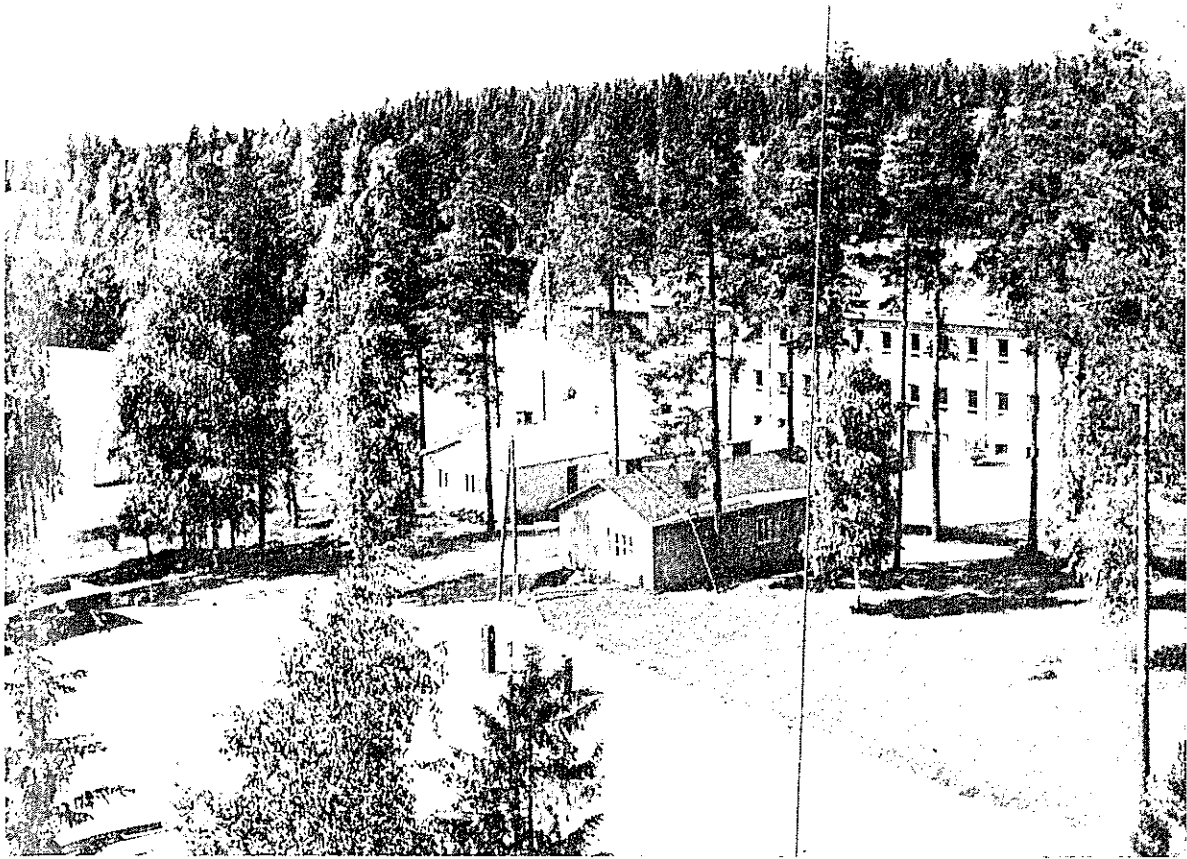
Paikallisella Upseeriliiton alaostalla on oma johdotuntansa eikä siis yhtymistä Kadettiipiirin kanssa tässä mielessä ole tapahtunut kuten eräissä muissa piireissä. Järjestely on todettu hyväksi varsinkin kun Upseeriliiton alaostalon puheenjohtaja toimii samassa työpaikassa Kadettiipiirin puheenjohtajan kanssa, jolloin yhteistoiminta on saatu varsin joustavaksi. Upseeriliiton alaostasto vastaa ammatillisesta järjestötoiminnasta Kadettiipiirin hoitaessa aatteelliset kysymykset. Reserviläisjärjestöjen kanssa on ollut lähinnä kilpailutoimintaa. Lisäksi voidaan mainita yhteistoiminta eri kansalaisjärjestöjen kanssa valtakunnallisia juhlapäiviä, kuten itsenäisyyspäivää vietetäessä.

Pirkka-Hämeen kadettiipiirin toiminnassa esiin tulleet huomattavimmat vaikeudet

Toimintaa ehkä eniten vaikeuttava tekijä on piirin alueen laajuus. Tästä huolimatta voidaan piirin jäsenistön aktiivisuutta pitää melko hyvänä. Erityisesti jäsenistön osoitteista selvillä pysyminen muodostuu vaikeaksi, elleivät jäsenet itse pidä piiritoimikuntaa ajan tasalla. Tässäkin asiassa piirin jäsenet ovat yleensä tunteneet vastuunsa. Kokonaisuutena ottaen Pirkka-Hämeen kadettiipiirin toiminnalliset edellytykset ovat melko hyvät.

Aatteellisen järjestötoiminnan merkitys upseerin työssä

Upseerin työ hukkuu helposti arkipäivään. Ne päämäärät, joita Kadettikunta aatteellisen upseerijärjestönä edustaa, palvelevat myös nykyaikaa. Kadettiipiirin puitteissa kosketus vanhempien ja nuorempien kadettipolvien välillä säilyy ja se henki, joka on ominaista vanhemmille kadettipolville, tukee ja kannustaa nuoria heidän jokapäiväisessä työssään.

Tammerkosken kasarmialuetta Vammalassa.

TAMPERE VARUSKUNTAKAUPUNKINA

Suomen Sodan aika

Tampere mainitaan varuskuntana jo Suomen sodan 1808—1809 aikoihin. Venäläiset valtasivat kaupungin 11.3.1808, mistä lähtien siellä oli sotaväkeä. Heinäkuussa 1808 n. 40 miestä käsittänyt suomalainen sissijoukko hyökkäsi Tampereelle alipuseerien Rothin ja Spoofin johdolla tärkeimpänä tehtävänä Tammerkosken sillan polttaminen. Kahden venäläissäisen komppanian muodostama varuskunta yllätettiin täydellisesti ja vain vaivoin se tykkeineen kykeni torjumaan sissien hyökkäyksen.

Suomen sodan päättyttyä majaili Tampereella vielä jonkin aikaa venäläistä sotaväkeä, mutta vuosi vuodelta sen määrä pieneni ja vähitellen Tampereen varuskunta lakkasi kokonaan olemasta.

Ensimmäisen maailmansodan aika

Ensimmäisen maailmansodan aikana sinne jälleen koottiin sotaväkeä. Palolampi kertoo kirjassaan "Tampere taistelee" mm seuraavaa: "Tampereesta

tuli maailmansodan aikana venäläisen sotaväen varuskuntapaikka. Saksalaisten mairinnousua peläten venäläiset sijoittivat kaupunkiin huomattavan määrän joukkojaan. Vartavasten Kalevankankaalle nopeasti rakennettuihin kasarmeihin tuotiin mm rykmentti jalkaväkeä. Aluksi huhtikuussa 1914 tuli 14. Suomenmaalainen tark'ampujarykmentti, n. 1000 miestä ja sen mentyä elokuussa rintamalle tuli Kolpanan Rykmentti 42 sekä kasakkaosasto". Näsijärvelle ja Pyhäjärvelle perustettiin "Satakunnan laivasto" sota-aluksiksi maalatuista ja muutetuista suurimmista laivoista ja moottoriveneistä. Satakuntaan sijoitetun 106.D:n esikunta oli Tampereella.

Vapaussodan jälkeinen aika

Vapaussodan päättyttyä Tampereelle majoitettiin itsenäisen Suomen armeijan joukko-osastoja. V. 1919 sinne sijoitettiin Kajaanin Sissipataljoona ja Jääkäri-tykistörykmentti. V. 1921 molemmat joukko-osastot siirrettiin muualle. Tampereen merkitys varuskunta-

na pieni. Kaupungissa ei ollut moniin vuosiin varsinaisia joukkoja, ainoastaan esikuntia.

1930-luvun loppupuolella varuskunnan vahvuus jonkin verran kasvoi. V 1937 siirrettiin Tampereelle Ilmailuvarikko ja v 1939 perustettiin sinne Autovarikko 3.

Talvi- ja jatkosodan aika

Talvisodan aikana kuului Tampereen varuskuntaan, paitsi edellä mainittuja esikuntia ja varikkoja, ilmatorjuntajoukkoja kahden patterin verran sekä varuskuntajoukkue. V 1940 perustettiin Vuorekseen Raaka-ainevarikko 2. Näin Tampereen varuskunta sai jo kolmannen varikkonsa, samana vuonna Autovarikko 3:n nimeksi muutettiin Tampereen Autovarikko. V 1941 Ilmailuvarikon nimeksi muutettiin Lentovarikko ja samana vuonna perustettiin Vuorekseen Ammuslataamo 3. V 1942 Tampereen Autovarikon nimeksi muutettiin Autovarikko 1.

Jatkosodan aikana varuskunnan ilmatorjuntajoukkojen vahvuutta vähitellen lisättiin, kunnes sodan loppupuolella perustettiin 2.Erillinen Ilmatorjuntapatteristo.

Sotien jälkeinen aika

Tampereen varuskunnan kokoonpano ja vahvuus muuttuivat jonkin verran jatkosodan päätyttyä. Tampereelle jäi edelleenkin Tampereen Itäisen sotilaspiirin Esikunta Ratinanlinnaan, 2.Erillinen Ilmatorjuntapatteristo Sulkavuoreen, Lentovarikko Härmälään, Autovarikko 1 Kalkkuun (Nokiassa) ja Raaka-ainevarikko 2 Vuorekseen.

V 1944 2.ErItPsto alistettiin Ilmatorjuntarykmentti 1:lle ja annettiin nimeksi III/ITR 1. Samana vuonna Autovarikko 1:n nimeksi muutettiin Autovarikko.

V 1945 perustettiin varuskuntaan Keskusvarikko 9, jonka runkona oli entinen Autovarikko. Siihen liitettiin mm Vuoreksessa sijaitseva Raaka-ainevarikko 2, joka sai uudeksi nimekseen Osasto/KeskusV 9. V 1950 Tampereen Läntisen Sotilaspiirin (ent Kankaanpään Sotilaspiirin) Esikunta siirrettiin Parkanosta Tampereelle Ratinanlinnaan, jossa jo ennestään sijaitsi Tampereen Itäisen Sotilaspiirin Esikunta ja samana vuonna III/ITR 1 muutti Sulkavuoresta Kangasalan pitäjän Vatialan kylään.

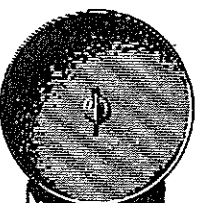
NOKIA
PUUNJALOSTUS- JA VOIMATEOLLISUUS

NOKIA
SUOMEN KUMITEHDAS

NOKIA
SUOMEN KAAPELITEHDAS

NOKIA
ELEKTRONIIKKA

TEOLLISUUSRYHMÄ
OY NOKIA AB

Selluloosaa, paperijalosteita, kumijalkineita, renkaita, teknillisiä kumituotteita, kaapeleita, johtimia, kondensaattoreita, kevytmetalliprofiileja, digitaalisia mittalaitteita, teleteknillisiä instrumentteja, muovituotteita, metsästysaseita.

Puunjalostus- ja
Voimateollisuus
Suomen Kumitehdas
Suomen Kaapelitehdas
Tytäryhtiöt

Puolustuslaitoksen uudelleenjärjestelyn aiheuttamat muutokset

III/ITR 1:stä muodostettiin 4.Erillinen Ilmatorjuntapatteristo, joka liitettiin joukko-osastona Panssari-prikaatiin. Keskusvarikko 9 muutettiin Kuljetusvälinevarikoksi, siitä irrotettiin Vuoreksessa sijaitseva osasto, joka liitettiin Vammalassa olevaan Asevarikko 3:een saaden nimekseen Osasto 2/AseV 3 ja jäädä edelleen Vuorekseen. Lentovarikko muutettiin Ilmavoimien Varikoksi.

Tampereen varuskunnan nykyinen kokoonpano

V 1956 4.Erillisen Ilmatorjuntapatteriston nimeksi muutettiin Tampereen Ilmatorjuntapatteristo. V 1960 varuskunnan vahvuutta lisättiin vielä Viestikeskus 3:lla, joka sijoitettiin Vuorekseen. V 1965 siirtyi Satakunnan Lennostosta esikunta ja eräitä muitakin osia Tampereelle, jos ne sijoitettiin Messukylään. Tällöin myös Viestikeskus 3 alistettiin Satakunnan Lennostolle ja siirrettiin Vuoreksesta Messukylään lennoston yhteyteen. Näin Tampereen varuskunta olikin saanut nykyisen kokoonpanonsa, joka on seuraava:

Tampereen Itäisen Sotilaspiirin Esikunta
Ratinanlinnassa,
Tampereen Läntisen Sotilaspiirin Esikunta
Ratinanlinnassa,
Tampereen Ilmatorjuntapatteristo
Vatialassa,
Ilmavoimien Varikko
Härmälässä,
Kuljetusvälinevarikko
Kalkussa,
Osasto 2/Asevarikko 3
Vuoreksessa,
Satakunnan Lennoston esikunta
Messukylässä

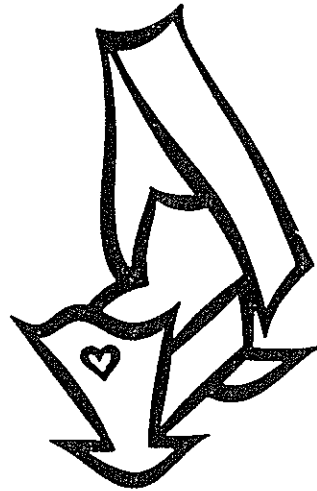
NMKY:n
Hospiz

HELSINKI, VUORIKATU 17 b Puh. 10 481 vaihde

- 50 uudenaikaista, nykyajan mukavuuksin varustettua hotellihuonetta uudessa talosamme
- 70 kodikasta huonetta vanhalla puolella

HOTELLIRAVINTOLASSAMME
tarjoillaan maukkaita lounaita, päivällisiä ja anksia. Pyhäpäivisin suosittu perhelounas pitopöytineen. Kabinetteja ja saleja juhliin ja kokouksiin.

NATUSAN

— lastenhoitosarja pienelle, mutta Hyvin Tärkeälle Henkilölle

OY ALFRED BENZON AB

**Miltä maistuu
maailman suosituin kahvi?
BRASILIALTA.**

Uusi TUKO BRASILIA on maailman suosituinta kahvityyppiä, jota juodaan eniten mm. USA:ssa ja Ruotsissa.

Maistakaapa!

TUKO
kahvia

1/4 kg 2,95 ovh.

Tykkivene "Turunmaa" — Merivoimiemme kuopus

Merivoimiemme usin alusyksikkö tyv "Turunmaa" luovutettiin palveluskäyttöön 29. 8. 1968.

18. 2. 1965 tilattu tykkivene on ensimmäinen Suomessa rakennettu tämän luokan alus ja edustaa aivan uudenlaista tehokkuutta. Alustyyppinä uusi tykkivene on ainutlaatuinen ja sen rakenne on herättänyt huomiota asiantuntijapiireissä kautta maailman, mm Perun ja Intian edustajat ovat jo käyneet siihen tutustumassa.

Aluksesta on käytettävissä mm seuraavia tietoja:

- pituus 74,1 m
- leveys 7,8 „
- syväys 2,4 „
- uppouma 650 t
- nopeus max/rist 35/17 solmua
- aseistus 1/120 mm Bofors-auttiki
3/ 40 mm „
- miehistö 70 miestä.

Perinteitä ja tapoja merivoimissa

Komentajakapteeni O Törneblom

Elämä merellä ja sen partaalla on siksi erikoista, ettei vieras saata sitä täysin käsittää. Laiva muodostaa oman, kahden partaan rajoittaman maailman. Luopuminen tilasta, mukavuuksista ja yhteydestä muiden ihmisten kanssa kasvattaa merellä olijan erikoiseksi. Hän oppii toimimaan itsenäisesti ja huolehtimaan ahtaassa piirissä niin iloistaan kuin vaikeuksistaan. Vapaus ja vaihtelu, seikkailu ja ponnistus luonnehtivat merimiehen elämää. Kiintymys mereen kasvaa kasvamistaan. Kaikki tämä on yhteistä oli sitten kysymyksessä kauppa-alus, sota-alus tai alus menneiltä ajoilta kuin alus nykyaikana.

Laivastoperinteemme juontaa juurensa Ruotsin vallan aikana 1700-luvun jälkipuoliskolla syntyneestä Suomen saaristolaivastosta. Tätä kautta ja osaksi suoraan Englannin laivastosta juontavat vastaavasti jäljempänä selostetut nykyiset perinteet ja tavat, joiden kaikkien alkulähteet ovat mitä todennäköisemmin Englannin purjelaivaston aikakaudelta osa ehkä jo sitä edeltäneeltä ajalta.

1. Merivoimien virkapuku

Laivaston päällystön virkapuku on koko maailmassa tummansininen varustettuna keltaisin arvoimerkein ja napein. Yleensä arvomerkitkin ovat eri arvoasteissa yhdenmukaiset. Aliupseerien arvomerkit ovat sitävastoin kussakin maassa omaan järjestelmäänsä liittyvät.

Matruusin pukuun taas liittyy useitakin eri perinteitä, jotka kantautuvat purjelaivaston ajalta. Matruusin sinisellä kauluksella on tietämäni mukaan ollut aikoinaan ainakin kaksi erilaista käyttöä. Toisen vaihtoehdon mukaan on kaulus pystyynnostettuna ja lakin alle työnnettynä suojannut niskaa miesten kiiwetessä syysmyrskyllä takilaan. Toisen vaihtoehdon mukaan kaulus pantiin viimeiseksi päälle ennen ulosmenoa aikana, jolloin suolaveden jäykistämät hiukset pyrittiin saamaan ulosmenokuntoon puuteria ja rasvoja käyttäen. Kaulus suojasi päällä ollessaan puseron olkapäitä ja oli helppo pestä likaantuessaan kuin koko pusero. Kaulus oli alunalkuaan nykyistä pienempi ja 1700-luvulla siniseen kaulukseen lisättiin valkoiset raidat, koska merimiehen paita oli sinivalkoraitainen. Nelsonin aikakaudella 1800-luvulla kaulus suureni suunnilleen nykyiseen kokoonsa ja siihen vakiintui kolme valkoista raitaa, ennen raitoja saattoi olla

esimerkiksi vain kaksikin. Englantilaiset väittävät, että raidat olisivat muistona Nelsonin kolmesta suuresta merivoitosta, Trafalgar, Abukiri ja Kööpenhamina, mutta varmuudella sitä ei voida todeta. Sitä vastoin aikoinaan Suomen suojeluskuntalaivastossa palvelevilla oli kauluksessa kaksi raitaa ja ne olivat muistona Suomen saaristolaivaston Riilahden ja Ruotsinsalmen meritaisteluista.

Miksi matruusin housunlahkeet ovat yleensä olleet normaalia leveämmät? Siihen on olemassa selvä syy. Miehen joutuessa veden varaan on helpompi saada leveälahkeiset housut jaloistaan pois kuin kapeat. Matruusin housut eivät ole edestä halkiolla napitetut, kuten yleensä housut, vaan varustettu sivuista napitettavalla "klaffilla". Tähänkin on kaksi syytä, jotka periytyvät purjelaivaston aikakaudelta. Ensimmäinen ja tärkein on, että tällaiset housut suojasivat miehen arkoja paikkoja tuulelta ja viimalta mastossa sekä estivät housujen repeytymisen myrskyssä. Toinen syy on se, että näin napitetut housut on meressä huomattavasti helpommat saada auki ja pois jaloista kuin normaalinapituksin varustetut.

Pillinarun perinteissä on selvää käytäntöä purjelaivaston aikakaudelta ajatellen. Narussa kannettiin tietenkin pilliä, jotta se ei putoaisi mereen, mutta takilaan noustessa samaan naruun sidottiin siellä tarvittavat työkalut, kuten esimerkiksi maalspiikki, koska käsiä tarvittiin kiiwetessä.

2. Kunnianosoitukset ja tervehtiminen

A. KUNNIANOSOITUKSET JA TERVEHTIMISET SOTALIPULLE

Lipunnosto (-lasku) tapahtuu yleensä seuraavasti. Komennolla VIISI MINUUTTIA LIPUNNOSTOON (-LASKUUN) lipuille määrätty miehet järjestäytyvät lipuille ja kansivahti 3 m päähän perälipusta rintamasuunta lippuun päin. Minuuttia ennen lipunnostoa (-laskua) vahtipäällikkö komentaa LIPUNNOSTOON (-LASKUUN), jolloin kaikki kannella ja myös laivan välittömässä läheisyydessä olevat tekevät asennon. Komennolla HUOMIO — NOSTA (-LASKE) LIPPU kaikki suorittavat kunnianosoituksen lipulle ja kansivahti puhaltaa pursimiehenpillillä lippuvihellyksen. Lipun noustua (laskeuduttua) vahtipäällikkö komentaa LEPO, jolloin kansivahti puhaltaa lepovihellyksen.

Sotilashenkilö suorittaa laivaan saapuessa ja siitä lähtiessä henkilökohtaisen kunnianosoituksen lipulle kannella laskuportaan luona tai partaalla.

Merellä kauppalipulla varustettu alus tervehtii sotalipulla varustettua alusta laskemalla lippunsa yhden kolmasosan alas ja kun sota-alus on vastavasti laskenut sotalippunsa ja nostanut sen ylös, kauppa-alus nostaa omansa. Lainattakoon tässä yhteydessä vuonna 1925 julkaistua K. A. Ahton Merenkulkuopasta, jossa sanotaan: "Lipulla tervehtimisestä on Suomen Senaatin Kauppa- ja Teollisuustoimikunta marraskuun 11 päivänä 1897 määrännyt, että päällikköjen suomalaisilla aluksilla välttämättömästi tulee sotalaivoja kohdatessaan nostaa kansallislippu sekä tervehtiä laskemalla kansallislippua sotalipun edessä. Sitäpaitsi on yleisenä tapana, että kauppa-alukset tervehtivät aina kaikkia sotalaivoja kansallisuuteen katsomatta. Sotalaivue-osastoa tervehdittäessä on toisilla tapana laskea lippu ainoastaan lippulaivalle eli osastoa johtavalle laivalle, toiset taas pitävät lippunsa alhaalla, kunnes koko osasto on sivuutettu. Ensimmäistä tapaa voitaneen pitää virallisesti katsoen asiallisempana, jotavastoin jälkimmäinen sopinee katsoa osottavan suurempaa arvontaa. Osaston jokaista laivaa erikseen tervehtiminen on käytännöllisistä syistä useinmiten mahdollista.

Kuinka monta kertaa lippu on tervehdittäessä laskeettava? Tässä näyttää tapa olevan kahdenlainen; toiset laskevat kerran ja toiset kolme kertaa. Kuitenkin voitaneen sanoa, että höyryalukset yleisesti laskevat kerran ja purjealukset useinmiten kolme kertaa. Suurempaa arvontaa, silloin kun se vain kerta lasketaan, osoitetaan siten, että lippu laskeetaan lipputangosta alapuolelle reelinkiä lähelle vedenpintaa, jossa se pidetään, kunnes tervehdittävä alus on kulkenut ohitse".

B. KUNNIANOSOITUS TASAVALLAN PRESIDENTILLE

Tasavallan presidentille suoritettavaan kunnianosoitukseen kuuluu

- suuri juhlaputkus,
- eläköön-huudot,
- kunnialaukaukset ja
- kunnianosoitus tasavallan presidentin astuessa alukseen.

Suuri juhlaputkus, jonka määrittelee vuoden 1921:n Laivaston signaali-ohjesääntö "suureksi paraadiksi, jossa liputetaan huippu- ja signaalilipuilla, jolle on siis ominaista liput mastoihin ja signaalit yli mastojen", nostetaan samassa ankkuripaikassa tai satamassa hyvissä ajoin ennen tasavallan presidentin saapumista ja lasketaan sopivan ajan kuluttua vierailun päättymisestä.

Eläköön-huudot suoritetaan presidentin aluksen sivuuttaessa virallisessa tilaisuudessa sota-aluksen, jolloin jälkimmäinen on miehittänyt partaan. Tasavallan presidentin lähestyessä komennetaan HUO-

RAUMAN SATAMA

MIO. Komennolla LAKKI KÄTEEN henkilöstö ottaa lakin oikeaan käteensä ja vie sen rinnan vasemmalle puolelle. Laivan päällikön huutaessa ELAKÖÖN TASAVALLAN PRESIDENTTI kukin toistaa eläköön-huudon sekä ohjentaa samalla oikean käsivartensa yläviihstoon ja vie sen huudon jälkeen takaisin rinnalle. Tämä suoritetaan kolmasti.

C. KUNNIALAUKAUKSET

Sotalaivat ampuvat kunnialaukaukset kansainvälisen tavan mukaan

- valtakunnalle,
- tasavallan presidentille ja vieraan valtion päämiehelle tai häntä edustavalle hallitsijahuoneen jäsenelle sekä
- korkea-arvoisille sotilashenkilöille ja viranomaisille.

Mistä sitten johtuvat kunnialaukaukset? Erään teorian mukaan niiden syntyminen juontaa alkunsa siltä ajalta, jolloin sotalaivan tykin lataaminen oli aikaa vievä toimenpide, joten aluksilla olivat tykit yleensä ladatut merellä liikuttaessa. Tällaisen aluksen tullessa ystävälliselle vierailulle vieraan valtion alueelle, joutui se ampumaan putkensa tyhjiksi. Suomalaisen sotalaivan ampuessa kunnialaukauksia vieraalle valtakunnalle tai niihin vastatessaan laiva nostaa asianomaisen vieraan valtion sotalipun korkeimpaan mastoon ja oman sotalipun toiseen mastoon. Yksimastoisessa aluksessa sotaliput nostetaan vierekkäin, oma sotalippu oikealle puolelle.

D. TERVEHTIMINEN LAIVOJEN SIVUUTTAESSA TOISENSA

Laivojen sivuuttaessa toisensa tervehditään siinä järjestyksessä, että nuorempi päällikkö komentaa HUOMIO, jolloin puhalletaan pitkä vihellys karkeäänisellä pillillä tai huomiosoitto torvella. Tämän jälkeen vastaavasti vanhemman päällikön aluksessa suoritetaan sama toimenpide. Komennolla HUOMIO kannelle järjestynyt henkilöstö suorittaa osaston kunnianosoituksen tai tervehtimisen ja ellei tervehtimistapa edellytä henkilöstön järjestymistä, kannella olevat suorittavat tervehtimisen henkilökohtaisesti. Vanhemman päällikön aluksella komennetaan ensin LEPO, jolloin em pillillä puhalletaan lepo-vihellys, kaksi lyhyttä vihellystä ja tämän jälkeen vastaavasti nuoremman päällikön aluksella.

E. HENKILÖIDEN TERVEHTIMINEN

Laiva tervehtii komennolla HUOMIO, jolloin toimitaan kuten edellä on selostettu, laivueensa komentajaa, merivoimien joukko-osaston komentajaa ja kommodoria sekä häntä vanhempia sotilashenkilöitä ja viranomaisia heidän saapuessaan ja lähtiessään aluksesta. Erikseen on laivapaivelusohjesäännössä määrätty ne henkilöt, jolloin heidän saapuessaan alukselle henkilöstö järjestäytyy kannelle tervehtimistä varten. Tällöin päällystö järjestäytyy laskuportaan luo arvojärjestyksessä siten, että vanhin on lähinnä porrasta. HUOMIO komennetaan ao henkilön lähestyessä maissa laskuporrasta tai merellä veneen lähestyessä laskuportaita. LEPO komennetaan aluksella, kun henkilö on saapunut alukseen tai jos henkilöstö on järjestynyt kannalle, kun hän on sen tarkastanut. Poistuessa LEPO komennetaan, kun henkilö on poistunut laskuportailta maihin tai jos hän lähtee veneellä, kun soutuvene on ehtinyt kolmen airovedon etäisyydelle tai moottorivene vastaavalle etäisyydelle.

Edellä selostettuun tervehtimiseen liittyy vielä lisäksi kansivahdin suorittama porrassvihellys pursimiehenpillillä tervehdittävien kulkiessa maihinkäylävää taikka veneporrasta pitkin laivaan tai laivasta pois.

Sotilashenkilöitä ja viranomaisia, joille ei suoriteta edellä selostettua tervehtimistä tervehditään heidän saapuessaan ja lähtiessään laskuportaiden luona sekä jos he esiintyvät virkapuvussa, suorittaa kansivahti porrassvihellyksen.

Tällöin on

- laivan päällikköä vanhempia sotilashenkilöitä ja viranomaisia vastaanottamassa ja saattamassa päällikkö, vahtipäällikkö, vahtialupseeri sekä
- muita henkilöitä vahtialupseeri ja/tai kansivahti.

Kun kaveri tapaa kaverin...

Ballantine's WHISKY

kevyt
pehmeä
kypsä
ENSI
SIEMAISUSTA
ALKAEN

ALKOSSA N:o

124

Tervehtien

OY TOIVO ASP AB

Laivassa tervehditään henkilökohtaisesti päivittäin yleensä vain ensi kertaa tavattaessa. Laivan päällikön tai hänen suoranaisen esimiehensä tullessa komentosillalle komennetaan aina HUOMIO, jolloin ne, joiden tehtävä sen sallii, tervehtivät tulijaa.

Tässä henkilöiden tervehtimisessä on esiintynyt pursimiehenpilli, jolla mm. puhalletaan ns. porrasvihellys. Se on peräisin myös purjelaivastojen aikakaudelta, jolloin taljoilla hinattiin puosuntuolissa istuva henkilö alukseen. Jotta veto köysissä olisi ollut tasaista ja tahdikasta puhallettiin ko pillillä tahtia.

3. Päällikkyyserkit

Tasavallan presidentti on, nojautuen toukokuun 29 päivänä 1918 Suomen lipusta annetun lain 5 §:ään, Sotaministerin esittelyssä toukokuun 10 päivänä 1920 nähnyt hyväksi vahvistaa ensi kerran itsenäisen Suomen ostalaivastossa määräykset sotalipun erityisistä merkeistä päällikkyyden ilmaisemiseksi sekä laivaston viireistä ja niiden sekä edellisten käyttämisestä. Tapa periytyy purjelaivastojen aikakaudelta.

Nykyinen käytäntö on seuraava:

Laiva, jossa on tasavallan presidentti, käyttää päällikkyyserkinä tasavallan presidentin lippua ja sen yläpuolella samaan nostimeen kiinnitettyä presidentin viiriä. Laiva, jossa on puolustusministeri, puolustusvoimain komentaja tai merivoimien komentaja, käyttää vastaavaa päällikkyyserkipiippua. Laiva, jossa on lippueen tai laivueen komentaja taikka viirikön päällikkö, käyttää asianomaiselle vahvistettua päällikkyyserkipiippua ja laiva, jonka päällikkönä on meriupseeri ilman em virka-asemaa käyttää sota-viiriä.

Päällikkyyserkipiippu pidetään nostettuna aluksen maston, kaksimastoisissa perämaston ja useampi-mastoisissa suurmaston, huippuun.

Vanhimman päällikön laiva käyttää vanhimman päällikön viiriä, jos ankkuripaikassa tai muodostelmassa kahdella tai useammalla päälliköllä tai komentajalla on sama päällikkyyserkipiippu. Vanhimman päällikön viiri nostetaan oikeanpuoleisen raan nokkaan tai, ellei raakaa ole, maston huippuun päällikkyyserkin alle.

4. Venepalvelus

Venepalvelus pohjautuu myös vanhoihin perinteisiin, joihin on yhdistetty käytännön vaatimukset. Tässä yhteydessä selostetaan vain soutuveneellä suoritettavat kunnianosoitukset ja tervehtimiset, koska ne ovat vähemmän tunnettuja.

Soutuvene suorittaa kulussa ollessaan kunnianosoituksen komennolla AIROT PYSTYYN, jolloin soutajat nostavat aivot kohtisuoraan pystyyn lavat veneen pituussuuntaan, nojaten airoja veneen pohjaan. Tervehdittäessä komennetaan AIROT, jolloin soutajat pitävät aivot hankaimissa vaakasuorassa lavat lappeellaan.

Tässä yhteydessä muistuu mieleen erään vanhan meriupseerin kertomus ajalta, jolloin 19.8.1935 hyväksytty LPO valmistui. Kyseisessä ohjesäännössä on tarkkaan selostettu kuten nykyisessäkin venepalvelus. Tällöin eräs rannikkotyöstöpseeri arvostellessa sävyssä ilmoitti mielipiteensä ohjesäännön venepalveluksesta ja totesi sen olevan yksinkertaisen, koska komennolla SOUDA soutu aloitetaan. Tähän vastasi ko meriupseeri, etteivät teidän tykistöohjesäännöt ole sen parempia, koska komennolla LATAA, mies lataa.

5. Juhlaliputus

Juhlaliputus suoritetaan suurena juhlaliputuksena tai pienenä juhlaliputuksena. Sitä käytetään vain lipun ollessa nostettuna. Suuresta juhlaliputuksesta olen jo maininnut kirjoituksen alussa. Sitä ei käytetä aluksen ollessa matkalla, vaan sen sijaan käytetään pientä juhlaliputusta. Vuoden 1921 ohjesääntö määritteli asian seuraavasti: "Pieninä juhlapäivinä tai jos laivat suurina juhlapäivinä ovat matkalla tai jos ilma on epäsuotuisa, liputetaan laivat ainoastaan huippulipuilla. Tätä liputusta sanotaan pieneksi paraadiksi. Pienessä paraadissa on sotalippu nostettava kaikkiin mastoihin".

Edellä olen esittänyt eräitä merivoimissa käytössä olevia tapoja ja perinteitä, jotka ovat suurinpiirtein yhtäläisiä muiden maiden laivastoissakin. Tämän

TURUN SATAMA

SATAMA-ASIAIT OVAT
YHTEISIÄ ASIOITA
TALOUSELÄMÄSSÄ
JA KAUPANKÄYNNISSÄ

LAHDEN VAAKA

LAHTI

lisäksi on olemassa vielä paljon muitakin perinteitä, joihin en ole tässä yhteydessä puuttunut. Näistä mainittakoon esimerkkinä mm erilaiset kastamis-seremoniat merellä, aluksen eri portaiden käyttö jne. Mielestäni olisi vanhoista perinteistä tehtävä perusteellinen tutkimus niiden synty lähteistä, kul-keutumisesta Suomeen ja käytöstä itsenäisen Suomen laivastossa. Kenellekähän tämä parhaiten sopisi kuin Merisotakoulussa opiskevalle kadetille, joten pallo on heitetty ja toivottavasti kiinnostaja löytyy perinnerikkaasta Suomenlinnasta.

KÄYTETYT LÄHTEET

- Bertil Jacobsen: Sjömansuniformen i olika mariner genom tiderna. Stockholm 1946
- K. A. Ahto: Merenkulkuopas. Otava 1925
- Laivaston signaali ohjesääntö 1921
- LPO 1956
- Haastattelut

M/S FINLANDIA
SHO:n lippulaiva

Suurin auto-/matkustaja- alus
Itämerellä
Helsinki - Kööpenhamina - Travemünde

Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiö Helsinki

Finlandia-Linja

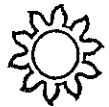
NYT AURINKOMAT- KALLE ETELÄÄN

KANARIAN SAARILLE alk. 445,-
MADEIRA alk. 715,-

ISRAEL uusin kohteemme
18/12 lähtien alk. 495,-

Suosittu talven HIIHTOKOHTTEEMME
22/12 alkaen esim:

SÖLL alk. 395,-
SEEFELD alk. 495,-
HOCHGURGL alk. 650,-

TERVETULO! AUTAMME MIELELLÄMME
OIKEAN MATKAN VALINNASSA.

SUOMEN MATKATOIMISTO

Helsinki: Keskuskatu 1, P. Esplanaa-
dinkatu 25, Unioninkatu 32, Fredrikin-
katu 48, Rautatieasema, Korvetintie
2 b. Puh. 10 515.
TAMPERE — TURKU — ROVANIEMI

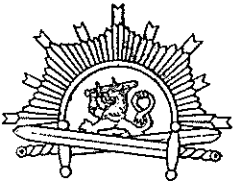
SCOTCHLITE

HEIJASTAVIA
KILPIÄ
LAITTEITA
MERKKEJÄ

Valmistaa valtuutettuna

Laatukilpi Oy

HANKO — VAIHDE 911—6222

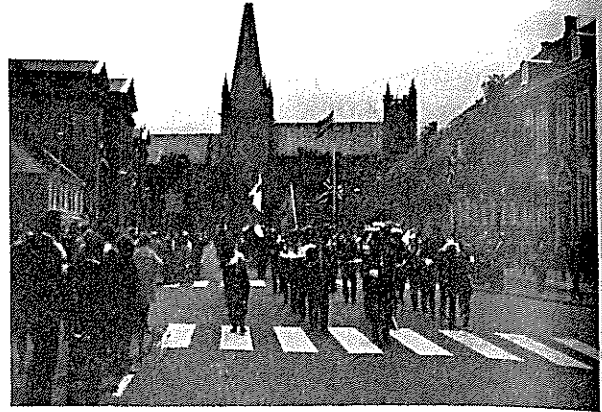
Kadettipalsta

Merikadetit koululaivan matkassa

Kadettialikersantti A Vainio

Merikadettien kesäkoulutuksen huipputapaus on koululaiva Matti Kurjen Itämeren ulkopuolelle suorittama koulutuspurjehdus. Tämän kesän purjehdus suuntautui Norjan vesille, koska kesän pohjoismaiset merikadettipäivät pidettiin Norjassa Trondheimin kaupungissa.

Matka alkoi heinäkuun 17., jolloin koululaivan keula suunnattiin merelle ja Suomen rannikko hävisi hiljaa horisonttiin. Tasaisesti jyskyttävät höyrykoneet kiidättivät aluksen ja sen väen, mukana kaikki 32 merikadettia, aavalle ulapalle, ensin Itämerelle, läpi Tanskan salmien Pohjanmerelle ja sitten itse Atlantille. Itämerellä, Hoburgin saaren eteläkärjen tasalla nousi laivaan vanha Hoburgin ukko, Itämeren valtias, sekä hänen hoviväkensä; aluksella oli miehiä, jotka ensi kertaa purjehtivat ukon vesillä, heistä löyhkäsi maan hajua, se oli pestävä pois juhlassa Hoburgin kasteessa. Pilssiöljyn ja juuriharjojen avulla hävisi maan haju maakravuista, ukko sai uusia alamaisia, jotka näin astuivat askeleen lähemmäs täyttä merimiehisyyttä.

Pohjolan merikadetteja lähdössä kirkkomarssille Nidaroskirkon edustalta.

Merimiehisyyttä kasvatti purjehdus muutenkin; päivät olivat kiireisiä: vahtipalveluksen lomassa harjoitettiin merisotilaallisiin taitoihin eri taisteluvälineillä, kunnostettiin laivaa ja harjoitettiin merimiestaitoja, kuten veneenlaskuja ja -nostoja, köysien ja vaijerien käsittelyä.

Vahtipalvelus oli tehokasta merenkulkukoulutusta; vanhemmat kadetit harjoittelivat aluksen ohjailua, paikanmäärittystä eri keinoin kuten tähtitieteellisesti, radiosuuntimin, tutkalla sekä Decca- ja Soran-paikanmäärittäislaitteilla, pitivät laivapäiväkirjaa, ratkoivat aluksen kulkuun liittyviä merenkulullisia tehtäviä merivirtoineen ja tuulineen. Nuoremmat kadetit pitivät ruoria, harjoittelivat erilaisia viestitystapoja, perehtyivät miehistön vahtitehtäviin ja tutustuivat vanhempien opastuksella aluksen laitteisiin ja niiden käyttöön. Siinä muutamia esimerkkejä merivahdissa suoritetuista lukuisista tehtävistä.

Matkan ensimmäinen ja tärkein satama oli pikkuihin Trondheim, pitkän vuonon perukoilla sijaitseva Keski-Norjan kaupunki, joka siis toimi tämän kesän pohjoismaisten merikadettipäivien isäntänä. Kukin pohjoismaa lähetti paikalle koululaivansa ja sen mukana joukon reippaita merikadetteja kilpailemaan erilaisissa urheilullisissa koitoksissa: soudussa, uinnissa, käsipallossa, ammunnassa ja yleisurheilussa ja samalla rehdin kilvan puitteissa solmimaan tuttavuuksia, luomaan todellista yhteispohjoismaista kadettihenkeä. Kaupunki oli jylhän kaunis, ihmiset norjalaisittain välittömän ystävällisiä, ohjelma oli tiukka ja kilpailut kovia. Satamassa koululaivojen kokous: Norjan Haakon VII, Ruotsin Alvsnabben, Tanskan Møen ja Matti Kurkemme, kaupunki täynnä meriupseereja, merikadetteja merimiehiä, lounasvierailuja muille laivoille ja muilta meilte, ei mitään juhlaruokailuja, vaan tutustumista sotalaivan arkipäivän ateriointiin, kutsuja aluksilla ja maissa, virallisia tilaisuuksia, lukuisammin epävirallisia tapaamisia, uusia tuttavuuksia, monenmoista merellistä nähtävää ja kuultavaa. Ennen kaikkea joka päivä ankaria kilpailuja. Siinä väläyksin kaikkea mitä tarjolla oli.

Kilpailumenestyksemme oli vaihteleva. Soudussa annoimme raivokkaan vastuksen voittoisille norjalaisille. Ammunnassa, käsipallossa ja yleisurheilussa olimme neljäntenä pisteillä elikkä viimeisinä. Uinissa pronssia. Mitään ei kuitenkaan annettu ilmaiseksi. Käsipallo oli meille aivan vieras laji, ja joukkueemme oli opetellut pelin varta vasten tähän koitokseen, joten harjoitusta ja kokemusta puuttui. Kuitenkin pidimme kaikkia vastustajiamme tiukalla — kaadimme kunniakkaasti eteenpäin. Yleisurheilussa lämmitti suomalaismieliä kilpailujen päätöslaji, ruotsalaisviesti, jossa ankkurimme raivokkaalla kirillään 20 m ennen maalia kiilasi itsensä väkisin hopealle. Yritystä ei puuttunut missään lajissa, pikkuisen onnea — ehkä ensi vuonna Turussa kukaties... Arvosteltaessa menestystämme on myös otettava huomioon, että muut pohjoismaat valitsevat edustajansa 100—150 kadetin joukosta, kun taas me jaamme kilpailutehtävät tasan 30 kadetin kesken periaatteena jokaiselle jotakin ja vielä sittenkin monet joutuvat osallistumaan kahteen tai jopa kolmeenkin lajiin, jota useampaa osallistumisista eivät säännötkään salli.

Tärkeintä ei ollut voitto — tärkeintä oli osallistuminen. Tuo viikko lujitti, paitsi pohjolan kadettien yhteishenkeä, osaltaan myös koko pohjolan yhteishenkeä — niin meistä tuntui ja sitä samaa toivomme ensi vuoden kadettipäiviltä, jotka pidetään meillä Turussa.

Trondheimista matka jatkui aluksi yhdessä muiden koululaivojen kanssa. Kävimme katsomassa erästä Norjan kauneimmista vuonoista, Geirangeria. Matkan aikana perehdyttiin kansainväliseen viestitykseen lukuisten, koululaivojen välillä vaihdettujen sanomien avulla.

Vuonomatkailun jälkeen purjehdus jatkui Shettlanin saaria hipoen taas Tanskan salmiin ja Itämerelle. Keula osoitti jo kohti kotia, mutta ennen paluuta Suomeen, osallistuimme vielä Riikaan suoritettuun laivastovierailuun.

Täällä kilpailimme taas soudun merkeissä ja voitimme ylivoimaisesti paikallisen laivaston joukkueen ja saavutimme näin kiistatta Itämeren soutumestaruuden.

Riikan jälkeen suunta oli suoraan kotiin ja elokuun 9. päivän aamuna matkamme päättyi sinne mistä oli alkanutkin, Helsingin laivastoasemalle Upinniemeen. Kadetin merellinen kesä ei kuitenkaan päättynyt matkan loppuessa, vaan koulutus jatkui koulutussuunnitelmien mukaan Laivastolippueen aluksilla.

Mitä matka meille opetti? Se vaati paljon: työtä ja vahtia pitkin tunnein, väsymystä, valvottuja öitä — se myös antoi paljon: uusia kokemuksia, elämyksiä — ennen kaikkea se avarsi merikadetin näkemystä merestä ja laivoista erilaisine ilmiöineen, avarsi maailmankuvaa — opetti tuntemaan hitusen enemmän oman ammatin kahta pääelementtiä, ihmistä ja merta.

Pohjoismaiset kadettipäivät Kööpenhaminassa

Kadetti Pekka Hämäläinen

Pohjoismaiset kadettipäivät pidetään vuosittain eri pohjoismaissa. Tällä kertaa isäntämaana oli Tanska. Kadettipäivät pidettiin Kööpenhaminassa 13.—16. 6. 68. Kadettipäivien tarkoituksena on tutustuttaa pohjoismaiset kadetit toisiinsa. Tutustuminen tapahtuu urheilukilpailujen, keskustelujen ja illanviettojen merkeissä.

Tilaisuuteen osallistui Kadettikoulusta 10 upseeria ja 50 kadettia. Matka Kööpenhaminaan suoritettiin armeijan lentokoneilla. Lentokentällä oli vastassa linja-autot, jotka veivät suomalaiset vieraat Haerensin Upseerikouluun, Fredriksbergin linnahan.

Linnan historia juontaa juurensa vuodesta 1699, jolloin kuningas Kristian V rakennutti huvilinnan. Linna sai nimensä Kristian V:n pojan, kruunuprinssi Fredrikin mukaan. Sittenmin linnassa ovat asuneet useat Tanskan kuninkaant. Vuonna 1716 Pietari Suurella oli päämaja linnassa 30 000 sotilaan

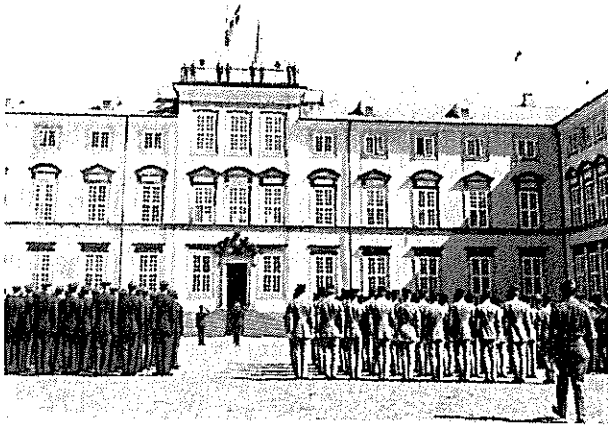
asuessa teltoissa läheisillä kukkuloilla. Viimeiset sata vuotta on Haerensin Officersskole, joka on yli 250 vuotta vanha, saanut toimia tässä perinnerikkaassa linnassa.

Tulopäivän iltana kokoonnuttiin linnan luokkiin, jotka olivat saaneet nimensä tanskalaisten sotapäälliköiden mukaan. Luokissa vieraat näkivät ensi kertaa daaminsa. Tämän jälkeen ilta jatkui tanssin merkeissä linnan saleissa, joita koristivat Benoit Coffren ja Hendrik Krockin maalaukset Fredrik IV:n ajalta.

Seuraavana päivänä, joka oli perjantai, oli avajaisparaati. Muuten päivä oli pyhitetty urheilulle.

Aamulla alkoivat uintikilpailut ja kohta sen jälkeen ampuma- ja yleisurheilukilpailut.

Yleisurheilukilpailut suoritettiin läheisellä Fredriksbergin stadionilla. Heti alussa näytti sitä, että Ruotsin ja Suomen välillä käytäisiin kovaa kamp-

Lopettajaisparaati päätti virallisesti kadettipäivät.

pailua voitosta. Ensimmäisen lajin, 100 metrin juoksun, voitto meni Ruotsiin, 1500 metrin juoksussa tuli kova loppukirikamppailu. Suomen kadettialikersantti Marttinen näytti kuitenkin muille kantapäänsä ja voitti hyvällä ajalla 3.57,1. Kuulassa Suomi korjasi kaksoisvoiton lyöden metrikaupalla muut. Korkeushypyssä tuli voitto myös kotiin. Pituushyppy oli varsinainen jännityslaji. Ennen viimeistä hyppyä oli kärjessä kaksi suomalaista. Viimeisellä hyppyllään ruotsalainen kadetti Grahn ponkasi 6,06 ja meni johtoon. Tämä hyppy ratkaisi myös maiden välisen kilpailun Ruotsin hyväksi. Lopulliset pisteet olivat: Ruotsi 92, Suomi 87, Norja 80. Tanska jäi traditionaalisesti viimeiseksi 38 pisteellä. Lajivoitoista Suomi korjasi kuusi, Ruotsi viisi, Norja kolme ja Tanska yhden.

Päivällä pidettiin linnassa ammatillinen keskustelu aiheesta "Upseerin asema yhteiskunnassa". Keskusteluun osallistui edustajia jokaisesta osanottajamaasta. Aluksi jokainen esitti lyhyen yhteenvedon upseerikoulutuksesta omassa maassaan. Yhteenvedon pohjalta virisi vilkas keskustelu. Puheen aiheina olivat upseeriston sosiaalinen rakenne, tulevaisuuden näkymät, palkat ja monet muut ajankohtaiset kysymykset. Lauantain ohjelmassa oli Tanskan Henkirykmentin vahvennetun panssarijalkaväkikomppanian taistelunäytös. Vahvennettu panssarijalkaväkikomppania eteni pataljoonan kärkikomppaniana ja törmäsi linnoittautuneeseen viholliseen. Vihollisen aseisiin ammuttiin lyhyt tykistön tulivalmistelu, jonka jälkeen miehistönkuljetuspanssarivaunut ajoivat aivan vihollisasemien eteen. Seurasi lyhyt rynnäkkö aseisiin. Samalla komppanian kolme taistelupanssarivaunua hyökkäsi vihollisen sivustaan tukien komppanian hyökkäystä. Suomalaisilla kadeteilla oli tilaisuus ensimmäistä kertaa omin silmin nähdä NATO-maiden taktiikkaa.

Lauantai-iltana tarjosi pormestari päivällisen Fredriksbergin raatihuoneella. Samalla isännille esitettiin kiitokset hyvin järjestetyistä kadettipäivistä. Suomalaisien puolesta kiitokset esitti matkan johtaja,

Viimeisenä vierailupäivänä tutustuttiin Kööpenhaminaan. Kuvassa matkan johtaja, eversti ja rouva Magnus Haaksalo sekä kapteenit Pärssinen, Yli-Ketelä, Mikkola ja Vuolento.

eversti Haaksalo. Paluu linnaan tapahtui jalkaisin juhlaavalaistun linnanpuiston läpi, Fredriksbergin linnassa juhlatanssit jatkuivat aina aamunkoitteeseen. Sunnuntaina, joka oli viimeinen vierailupäivä, oli vielä kiertomatka Kööpenhaminassa.

Viimeinen yhteinen kokoontuminen oli jäljellä. Lopettajaisparaati päätti virallisesti kadettipäivät. Edessä oli enää vain paluumatka. Kadettipäivät jäivät mieluisana muistona mukana olleiden kadettien mieliin. Kun lähtö koitti, ei ollut enää muuta sanottavaa kuin: "Tervetuloa ensi vuonna Suomeen".

HOOVER OY

Helsinki

EXEL OY

Helsinki

RON BACARDI

Bacardi & Co:n rekisteröimä

tavaramerkki

SUOMEN MARSALKKA MANNERHEIMIN KADETTISÄÄTIÖ

Kadettiupseerit!

Käyttäkää KADETTIKUNNAN tunnuksella varustettuja

- Adresseja — kahta kokoa, à 3:— ja 2:—
- Adressikansia — nahkaa, värit sininen ja ruskea, à 36:-
- Pienoisadresseja, à 30 p
- Tervehdyskortteja — joulu- ja uudenvuodentervehdystekstillä varustettuja tai ilman tekstiä, à 20 p
- Kutsukortteja à 20 p
- Kiitoskortteja, à 20 p
- Pöytäkortteja à 10 p
- Kadettikunnan pienoislippuja — käsinommeltu à 120:-, koneommeltu à 60:-, lipputanko à 20:-.

Lippuja ja painotuotteita on saatavana Kadettikunnan toimistosta
Hki 12, Fredrikinkatu 16 A 12, puh 665737 tai piirien sihteereiltä.
Maksut pyydetään tilitämään postisiirtotilille 13558.

Uutispaloja

ITÄVALTA JA RUOTSI TEHOSTAVAT PANSRARITORJUNTA

Itävallan puolustusvoimat ovat ottaneet käyttöön kaksi uutta asetyyppiä, joiden hankinta on käynnissä. Toinen on pst-yksiköille tarkoitettu ruotsalainen kevyt sinko "Carl Gustav" eli Itävallassa "8,4 cm Panzerabwehrrohr 66". Jokamiehen panssaritorjunta-aseeksi on valittu amerikkalainen kertakäyttöinen rakettsinko eli "6,6 cm Panzerabwehrrohr 67". Tästä lähitorjunnan tehostumisesta huolimatta kiinnitetään koululuksessa edelleen huomiota myös tilapäisvälineiden kuten polttopullojen sekä heitettävien miinojen tai panoksien käyttöön.

Ruotsin panssaritorjunta-aseistus on monipuolinen ja se on saavuttanut menestystä myös myyntiartikkelina. Viime kesäkuussa esiteltiin julkisuudessa uusin asetyyppi, joka on jokamiehen panssaritorjunta-aseeksi tarkoitettu "minisinko" eli alkuperäisnimeään "Minimann". Se on 2,6 kg painava kertakäyttöinen rekyylitön ase, jonka kantama on 160—200 metriä. Ase soveltuu ensi sijaisesti panssaritujen ajoneuvojen tuhoamiseen, mutta sillä on merkitystä myös panssarivaunujen torjunnassa, sillä valmistajan ilmoittama läpäisy on 340 mm. On kaavailtu, että tällaisia aseita tulisi Ruotsin puolustusvoimille 42 kpl jokaista kiväärikomppaniaa kohti.

Truppendienst 2/68 ja 4/68
Soldat und Technik 8/68
Handlingar och Tidskrift 6/68

TANSKAN "DRAKEN"-HANKINNAT

Täydennyksenä Kylkiraudassa 1/68 olleeseen uutiseen todettakoon, että Tanska on tilannut Ruotsista yhteensä 46 Draken-konetta. Ensimmäinen erä käsittää kaksikymmentä A 35 D rynnäkkökönnettä ja kolme kaksipaikkaista koulutuskonetta sekä toinen erä kaksikymmentä S 35 X D tiedusteluversiota ja kolme koulutuskonetta.

Interavia 7/1968

AUTOMAATTINEN KRANAATTIKIVÄÄRI

M-79 kranaattikivääristä Vietnamsissa saatujen kokemusten perusteella kehitetään USA:ssa erilaisia automaattisia kranaattikiväärimalleja. Helikoptereihin soveltuvien versioiden lisäksi kokeilevat USA:n maavoimat nyt myös maataisteluihin soveltuvaa versiota. Tämä noin 15 kg painava "heitin" XM-172 "syyttää" minuutissa 250 neljänkymmenen millin kranaattia. Suurin ampumaetäisyys on kuitenkin vain n 350 m.

Truppendienst 2/1968

JOHN F KENNEDY

7. 9. 1968 lasketaan vesille USA:n uusien lentotukialus "John F Kennedy." Tämän 80000 tonnin aluksen rakentaminen alkoi v 1964 ja se on tullut maksaan n 750 milj markkaa. "John F Kennedy" tulee olemaan USA:n laivaston viides atomikäyttöinen pinta-alus. Neljä aikaisempaa ovat lentotukialus Enterprise, risteilijä Long Beach sekä fregatit Bainbridge ja Truxtun.

Soldat und Technik 8/1968

AEROFLOT — MAAILMAN SUURIN LENTOYHTIÖ

Aerflotin julkisuuteen antamien tietojen mukaan sen lentolinjoilla saavutettiin vuonna 1966 44,9 miljardin matkustajakilometrin ja 1,5 miljardin tonnikilometrin määrät. Vaikka nämä luvut eivät vastaa USA:n kokonaislukuja, ne ylittävät selvästi suurimman amerikkalaisen yhtiön, United Air Lines, suoritukset.

Lentoliikenteen merkityksen kasvua Neuvostoliiton sisäisessä liikenteessä osoittaa eri liikennemuotojen prosentuaalinen osuus matkustajaliikenteessä

	1940	1950	1965	1966
Rautatie	92	68,7	55	53,8
Vesitiet	4,5	2,4	1,7	1,7
Linja-auto	3,3	24,5	33,1	33,5
Lentokone	0,2	4,4	10,2	11,0
	100,0	100,0	100,0	100,0

Interavia 5/1968

ISRAELIN SOTASAALISTA

Israel on aikaisemminkin kartuttanut asevarastojaan sotasaalimateriaalilla, mutta kesäkuun 1967 saalis on sotaretken lyhyys huomioon ottaen ainutlaatuinen. Seuraavassa esiintyvät luvut ovat 30. 6. 1967 tilastoa ja sen jälkeen on löydetty Siinaista ja raja-alueilta vielä mm yli 50 panssarivaunua.

Kaikkiaan 1278 panssarivaunusta arvioidaan olevan n 500 ehjiä tai helposti korjattavia. Kokonaislukuun sisältyy eri vaunutyyppisiä seuraavasti:

— T-55	82 kpl
— T-54	363 "
— PT 76 (uiva)	29 "
— JS 3 (raskas)	72 "
— T-34	390 "
— "Sherman" (eri versioita)	101 "
— "Centurion"	86 "
— "Patton"	70 "

Loput olivat rynnäkkötykkeitä tai eräitä vanhempia vaunuja. Näiden lisäksi kuului sotasaaliseen 703 erilaista panssaritua kuljetusajoneuvoa tai it-panssarivaunua, joista n 300 on ehjiä tai helposti korjattavia.

Erilaisten tykkien ja heittimien kokonaisluku oli 1839 ja niistä on n 75 % käyttökelpoisia. Vaikka pääosa kalustosta oli neuvostoliittolaista alkuperää olevia kenttä-, pst- ja it-tykkejä, oli joukossa myös amerikkalaista ja englantilaista kalustoa alkaen 155 mm:n haupitseista. Tähän "länsi"-kalustoon kuului lisäksi yli 200 kranaatinheitintä ja 120 raskasta sinkoa.

Muusta maavoimien kalustosta mainittakoon yli 16000 ajoneuvoa ja yli 150000 jalkaväen asetta. Sotasaaliin käyttöarvoa lisäävät osaksi kaluston mukana ja suurelta osaltaan vallatuista varastoista saadut a-tarvikkeet. On arvioitu, että Israelin saaman sotasaaliin käyttökelpoinen osa on uutena ollut noin 4 miljardin Sveitsin frangin arvoinen.

Allgemeine Schweizerische
Militärzeitschrift 7/1968

NEUVOSTOLIITON HELIKOPTERITUKIALUKSET

Neuvostoliitto on aloittanut kolmannen helikopteritukialuksen rakentamisen sen jälkeen, kun ensimmäisen aluksen koeajot on saatu suoritettua Mustalla merellä. Näistä n 25000 tonnin aluksista, jotka kuljettavat 35 helikopteria, on ensimmäinen saanut nimen "Moskova" ja toinen nimen "Leningrad".

Jo nyt on esitetty arvailuja, että NL:n seuraavana askeleena olisi tulevaisuudessa myös varsinaisen lentotukialuksen rakentaminen.

Soldat und Technik 6/1968

TAISTELULAIVOJEN AIKA EI OLEKAAN OHI

USA:n laivasto on päättänyt ottaa käyttöön yhden "koipussilaivastoonsa" kuuluvista II maailmansodan aikaisista taistelulaivoistaan. Tämä alus on 45000 tonnin "Iowa"-luokkaan kuuluva "New Jersey". Käyttöön oton syynä on Vietnamin maataistelujen tukemistarve. Vaikka aluksen peruskorjaukseen ja modernisointiin jouduttiin sijoittamaan 22 miljoonaa dollaria, katsotaan, että taistelulaivan raskas tykistö (406 mm) on omiaan säästämään kokonaiskustannuksia. Yhdeksän raskaan tykin seitsemän yhteislaukauksen arvioidaan vastaavan kuudenkymmenen taistelukoneen pommikuormaa. Jo nyt on tehty esityksiä toisenkin taistelulaivan käyttöönotosta. Mainittakoon, että USA:lla oli vuoden 1965 lopulla yli 600 sota-alusta "koipussissa." Näiden joukossa oli mm 16 lentotukialusta, 4 taistelulaivaa ja 26 risteilijää.

Soldat und Technik 6/68 ja 8/68

VIIDES YDINASEMAHTI

Mm Washingtonista ja Tokiosta tulleiden tietojen mukaan näyttää huomiota herättänyt Kiinan ydinaseohjelma joutuneen vaikeuksiin. Tässä ohjelmassa on Kiina jäänyt länsimaisten arvioiden mukaan nyt jälkeen Pentagonin laatimista ennusteista ja sen mahdollisuudet ydinaseiden sotilaalliseen käyttöön siirtyvät yhä pitemmälle tulevaisuuteen. Nyt on arvioitu, että Kiinalla voi olla strategista merkitystä omaava määrä ohjuksia aikaisintaan v 1972. Tähän

mennessä on ohjelmasta toteutettu seuraavat vaiheet:

- 16. 10. 1964 ensimmäinen ydinräjäytys (n 20 KT)
- 14. 5. 1965 toinen ydinkoe
- 8. 5. 1966 kolmas ydinkoe (n 100 KT)
- 27. 10. 1966 neljäs ydinkoe, jossa käytettiin raketia
- 28. 12. 1966 viides ydinkoe, (n 300 KT) pommi pudotettiin lentokoneesta
- 17. 6. 1967 ensimmäinen vetypommiräjäytys
- 24. 12. 1967 epäonnistunut koe, joka ilmeisesti oli "vahingonlaukaus".

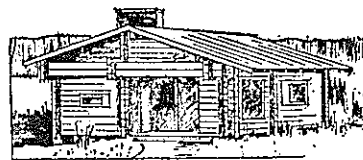
Soldat und Technik 5/1968

MOOTTORIAJONEUVOHANKINTOJA

USA:n maavoimilla on käynnissä huomattavia moottoriajoneuvohankintoja. Vuosien 1968—1970 aikana valmistuu lähes 33000 0,25 tonnin maastoautoa. Tähän M-151 sarjaan sisältyy myös sinko- ja sairausajoneuvoja. Uuden 1,25 tonnin nelipyörävetoisen M-715 kuorma-auton toimitus alkoi jo vuonna 1967 ja sitä tullaan valmistamaan kaikkiaan 20680 kpl. 5 tonnin M-39/72 kuorma-autosta, jota on aikaisemmin valmistettu yli 17000 kpl, on tehty 1381 vaunun lisätilaus. M-656 kuorma-autoa valmistetaan v 1968 300 ja ensi vuonna 200 kpl.

Itävallan puolustusvoimat ovat uusineet moottoriajoneuvokantaansa. Hankinnat ovat käsittäneet mm 133 kpl itävaltalaisia 680 M kuorma-autoa, 100 VW-pakettiautoa, pienempiä määriä raskaita erikoisautoja sekä amerikkalaisia 2,5 tonnin M-35 A 1 ja M-35 A 2 maastokuorma-autoja ja M-185 A 3 korjaamoautoja.

Truppendienst 2/1968

HIRSIMÖKKEJÄ

Esittelemme näytemökkejä
Karihaaran sahalla

Lähetämme esittelylehtisiä
pyydettyäessä

Tarkempia tietoja
puh. Kemi 3631/312
Rovaniemi 3711

Kadettikurssien kuulumisia

3. merikadettikurssi 40-vuotisjuhlassaan

3. merikadettikurssi kokoontui 26. 4. 1968 Helsingissä viettämään 40-vuotisjuhlaansa 6. 12. 1927 upseereiksi nimittämisen merkeissä. Mukana oli kurssilaisista 7 paikalla. Aikanaan nimitettiin kurssilta 11 meriupseeriksi. Hietaniemen sankariristille ja Suomen Marsalkan haudalle sekä kurssitovereiden leposijoille laskettiin kukkia.

Kurssimuistot liittyvät erityisesti merellisiin asioihin, mikä seikka jo aikanaan loi voimallisen ykseyden kurssilaisiin. Moninaiset tehtävät merivoimien piirissä ovat syventäneet käsitteitä ja yhteenliittymistä jatkuen myöhemmin siviilielämän palveluksessa — usein varsin vaativillakin paikoilla.

Isänmaallisuus, korkea käsitys kunniallisuudesta ja vastuuntunnosta sekä toveruudesta ovat olleet tukipilareina työntäyteisten vaiherikkaiden vuosien saatossa.

Sotilasperinteitä on aina pidetty kunniaa kurssilaisten keskuudessa. Harvinaisuutena mainittakoon, että eräs kurssitoveristamme kuuluu sukuun, jonka edustajia on 11 nähtävissä vanhan Suomen Kadettikoulun matriikkelissa. Mainelkaan jääkäriaktivistin poika kuuluu myös kurssiimme. Sukututkimukset osoittavat sotilaita löytyvän kurssilaisten esi-isien joukosta jopa 30-vuotisen sodan ajoilta ja kauempaakin. — Jatkuvaa henkistä vireyttä kurssilaisten joukossa osoittaa mm suoritettu valtiotieteen kandidaatin tutkinto eläkkeelle siirtymisen jälkeen.

”Entisiä aikoja muistelemaan” jatkui 27. 4. 1968 lounaalla, jolle onnistuttiin saamaan kunniavieraisiksi mukaan entisiä opettajiaakin komdri Hakola, ev Nihtilä, kom Ikonen, kom Gröndahl ja komkapt Wrede v:n 1924 merikadettikokelaiden kera. Jälleennäkemisen ilo oli suuri ja entisten aikojen muistelemisen aiheutti tavan-takaa valtaisen riemun joukossamme.

Merikadetti 33

15. kadettikurssi kokoontui 18.5.1968. Kuva iltajuhlalta hotelli Marskissa. Takana vasemmalta Eero Utela, Reino Oksanen, Walter Lindqvist, Torsten von Essen, Olof Lindeman, Paavo Nuortimo, Simo Liikkanen, Viljo Mäki, Mauri Lehtosaari, Eino Heikkilä, Viljo Ratia, Yrjö Markkanen, Paavo Heinänen, Eero Larinen, Olof Aho, Mikko Siren, Toivo Kallio ja Pauli Ervi. Vasemmalta rouvat Siren, Heikkilä, Oksanen, Heinänen, Mäki, Liikkanen, Lindqvist, Gummerus, Utela, Lehtosaari, Larinen, Markkanen, Lindgren ja Ervi. Terveisemme kuvasta puuttuville.

MATKAN VARRELTA

15. kadettikurssin 35-vuotistilaisuudessa 18.5.1968.

Evl evp A V Mäki

Käy aatos vuosikymmenten taa:
Kevät uhkui,
nuoruus ol' voimassaan,
kun vannoimme:
"Työmme saa synnyinmaa!"

Nyt takana pitkä on muistojen tie,
sen varrelle mietteet nyt vie.
Teot taakse jäi riviin ylväät,
kuin muistojen merkkipylyvät.

Ura eessä kun alkoi aukeaa,
kävi käsky: "Vaaras' on synnyinmaa!"
Sen sävel soi ensinnä meille,
se johdatti taistojen teille.

Moni veljistä tapasi matkansa pään,
elon taipaleen ollessa parhain.
Alla kraniittipaaden mä ystävän nään
iki levossa, liian varhain.

Jäi iäksi korpien hämärään
hyvä toveri, taistonsa jälkeen.
Joku taivaalla tavoitti matkan pään,
toinen jätti vain muistonsa jälkeen.

Oma osamme työstä nyt tehty on...
Tase: Kaikkiko mennyt on harhaan?
Ei! Isänmaa sen kaiken saanut on,
työn, intomme, taistomme parhaan.

Emme kiitosta pyydä, mainintaa;
elo kansojen vuossa, on henkäys vaan,
työt, teot, vain jatkavat kerrontaa,
ne lahjaksi saakoon synnyinmaa.

Tämä perinne työmme päättää saa:
Uus' polvi työlläsi näytä,
jos kaikkiesi vaatii synnyinmaa,
älä tingi, vaan paikkasi täytä!

4. rt-kurssi ja 8. me-kurssi laskemassa seppelettä 21.9.1968 Suomen Marsalkka Mannerheimin haudalle. Edessä ev G Gustafsson, komkapt, ekenomi A Lamminen ja komdri K Pekkanen, takana ev V Vuorela, komdri O Haikala, ev L Uski, evl A Seppälä, maj A Karijärvi, komkapt L Kuoppamäki ja maj A Valpasvuo.

4. rannikkotyökadettikurssin ja 8. merikadettikurssin 35-vuotisjuhla

4. rannikkotyökadettikurssi ja 8. merikadettikurssi viettivät 35-vuotisjuhlaansa Helsingissä 21.9.1968. Päivän vietto aloitettiin kokoontumalla päivällä Katajanokan upseerikerholle, minkä jälkeen kurssit laskivat seppeleen Hietaniemen sankariristille ja Suomen Marsalkan haudalle. Illalla kurssit kokoontuivat hotelli Marskiin illalliselle rouvineen. Päivätillaisuuteen osallistui 10 upseeria ja iltatillaisuuteen 12 upseeria ja 10 rouvaa. Ilta jatkui miellyttävästi M-klubissa. Kurssilta valmistui syksyllä 1933 kaikkiaan 13 rt-upseeria ja 16 meriupseeria, joista elossa on vielä 7 rt-upseeria ja 10 meriupseeria. Näistä on 3 everstiä, 2 kommodoria, 1 everstiluutnantti, 3 majuria, 6 komentajakapteenia, 1 kapteeniluutnantti ja 1 luutnantti. Vakinaisessa palveluksessa on vielä 4 upseeria.

V V

12. kadettikurssi kunniakäynnillä kaatuneitten upseerien muistopatsaalla Haminassa 13. 7. 1968. Seppelien laskijat vasemmalta evl R-E Klockars, ev U A Käkönen ja evi L Paavola.

12. kadettikurssi

Onnellisen ja huolettoman kadettiajan muistojen merkeissä kokoontui 12. kadettikurssi heinäkuun 13. päivänä Haminaan, upseeriuransa alkulähteille. Joukko ei ollut yhtä runsaslukuinen kuin edellisenä kesänä Savonlinnan ja Pääskylahden muistoja verestettäessä. Monen ilmoittautuneen matkalle tuli voittamaton este. Silti kaksikymmentä oli "luku"-komennon viimeinen luku, missä myös perheenjäsenet olivat mukana.

Kesäkokouksesta muodostui erittäin onnistunut tälläkin kertaa, kiitos kadettitoverimme Lauri Paavolan ja hänen rouvansa, jotka selvisivät heille uskotusta järjestelytehtävästä arvosanalla "kiitettävä +". Yhdessäolosta jäi miellyttävät muistot ja viemisiksi kotiin sai jokainen monta hauskaa tapahtumaa kadettiajalta, eihän kaikkea tapahtunutta voinut tietää eikä kaikista kepposista edes uskaltanut aikoinaan hiiskahtaakaan.

Tutustuminen Reserviupseerikouluun ja sen opetukseen muodostui erityisen mielenkiintoiseksi niin meille kadeteille kuin perheillemmekin. Koulun johtajan ev Pentti Syrjän ja hänen apulaisensa evi Harry Luovan esitykset koulun organisaatiosta ja koulutuksesta olivat havainnollisuudessaan esimerkillisiä. Mielenkiintoinen oli myös RUK:n toimintaa kuvaava filmi. "Hyvissä käsissä ja tehokasta on reservin upseereiden koulutus nykyisin", oli kuulijoiden yksimielinen toteamus kuulemastaan ja näkemästään.

Siitä, että paljon ja merkittävää on Haminassa tapahtunut sai Haminan museota esitellyt kapt evp Erkki Pitkänen osanottajat vakuuttuneeksi.

Seuraavan kokouksen paikaksi valittiin Tampere, missä kadettitoverimme Kaski on lupautunut huolehtimaan järjestelyistä. "Tampereella tavataan", oli jokaisella erottaessa mielessä samoin kuin toteamus, "paljon menettivät ne, jotka eivät päässeet tulemaan".

15. merikadettikurssi

vietti upseeriksi nimittämisensä 25-vuotisjuhlaa 5.—6.10.1968 Helsingissä. Kurssin 18 elossa olevasta jäsenestä oli 12 saapunut paikalle. Juhlatilaisuus alkoi 5.10. Hietaniemen sankariristille tapahtuneella seppeleen las-kulla, jota seurasi kurssin juhlakokous ja rannikkotykistön kadettikoulutusta valottava esitelmä TykK:ssa. Vuosijuhlaa jatkettiin päivällisillä, johon myös kurssiin eri vaiheissa "korporeeratut" rouvat osallistuivat ja koko yhdessäolo päätettiin 6.10. yhteiseen lounastilaisuuteen.

Jalkaväenkenraaliksi

Keinonen, Yrjö Ilmari
4. 6. 1968
26. kurssi

Kenraaliluutnantiksi

Hannila, Matti Sakari
4. 6. 1968
21. kurssi

Sutela, Lauri Johannes
4. 6. 1968
22. kurssi

Pöyhönen, Kauko Ilmari
4. 6. 1968
23. kurssi

Kenraalimajuriksi

Kytölä, Toivo Armas
20. 7. 1968
16. kurssi

6. ME-KURSSI			
kaptl	Kaltamo, Friedrich Woldemar	ylennetty komentajakapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
komkapt	Poutiainen, Veikko Olavi	ylennetty komentajaksi reservissä	4. 6. 1968
14. KURSSI			
maj	Marrasmaa, Tauno Alvar	ylennetty everstiluutnantiksi resevissä	4. 6. 1968
7. ME-KURSSI			
komkapt	Asikainen, Toivo Pietari	ylennetty komentajaksi reservissä	4. 6. 1968
komkapt	Auvinen, Maunu Sakari	ylennetty komentajaksi reservissä	4. 6. 1968
3. RT-KURSSI			
maj	Simojoki, Yrjö Jorma Aleksander	ylennetty everstiluutnantiksi reservissä	4. 6. 1968
15. KURSSI			
maj	Ränkipohja, Jorma Jouko Johannes	ylennetty everstiluutnantiksi reservissä	4. 6. 1968
16. KURSSI			
kenrm	Backström, Rolf Börje	myönnetty ero	20. 7. 1968
maj	Lounila, Veikko Vilhelm	ylennetty everstiluutnantiksi reservissä	4. 6. 1968
maj	Priha, Kaarle (Kalle) Iivari	ylennetty everstiluutnantiksi reservissä	4. 6. 1968
17. KURSSI			
kapt	Mesterton, Matts Johan	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
maj	Östenson, Stig Harald	ylennetty everstiluutnantiksi reservissä	4. 6. 1968
18. KURSSI			
ev	Kaartinen, Eero	myönnetty ero	6. 10. 1968
kapt	Mattelmäki, Urho Abraham	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
19. KURSSI			
kapt	Hartikainen, Mauri Erkki Olavi	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
10. ME-KURSSI			
kom	Pakkala, Lauri Erik	ylennetty kommodoriksi reservissä	4. 6. 1968
20. KURSSI			
evl	Tolonen, Veli Kauko	ylennetty everstiksi reservissä	29. 8. 1968
maj	Vetre, Risto Vilho	myönnetty ero	5. 8. 1968
21. KURSSI			
kapt	Pakarinen, Simo Viljo	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Palosuo, Erkki	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
evl	Vartiainen, Toimi Veikko	myönnetty ero	20. 8. 1968
		ja ylennetty everstiksi reservissä	27. 8. 1968
11. ME-KURSSI			
kapt	Hällfors, Tor Erik	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
22. KURSSI			
evl	Leppälä, Vilhelm Kustaa Alfred	ylennetty everstiksi	4. 6. 1968
evl	Pelttari, Tuomas Pentti	ylennetty everstiksi	4. 6. 1968
evl	Simonen, Reino Rikhard	myönnetty ero ja ylennetty everstiksi reservissä	19. 8. 1968
23. KURSSI			
evl	Erjola, Risto Jaakko	ylennetty everstiksi	4. 6. 1968
ylil	Keimonen, Edvin Johannes	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Vennala, Tapani	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968

13. ME-KURSSI

kapti	Antila, Veikko	ylennetty komentajakapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Paasi, Kauko	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
evl	Seppälä, Heikki Veli	ylennetty everstiksi	4. 6. 1968

24. KURSSI

maj	Haili, Antti Olavi	ylennetty everstiluutnantiksi	4. 6. 1968
kapt	Honkanen, Pekka Aulis	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
evl	Kumpula, Väinö	myönnetty ero	6. 8. 1968
kapt	Mäki, Veli Niilo	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Oesch, Karl Christian	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
ev	Pekuri, Lauri Olavi	myönnetty ero	6. 11. 1968
kapt	Railio, Pentti	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
evl	Raunio, Esko Erkki	ylennetty everstiksi	4. 6. 1968
evl	Salovaara, Aulis	ylennetty everstiksi	4. 6. 1968
kapt	Valkonen, Mauri Matti	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968

14. ME-KURSSI

kapti	Katajavuori, Heikki Martti	ylennetty komentajakapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Olanterä, Reino Veijo	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968

25. KURSSI

evl	Kiilunen, Paavo Kalervo	myönnetty ero	4. 8. 1968
evl	Koivisto, Erkki Tapio	ylennetty everstiksi	4. 6. 1968
kapt	Kontiala, Lassi	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Kotiranta, Boris	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
maj	Kuosa, Tauno Ilmari	ylennetty everstiluutnantiksi	4. 6. 1968
kapt	Könönen, Terho Aimo Antero	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Lahti, Erkki	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Malmivaara, Niilo Vilho Josua	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Määttä, Arvo Emil	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
evl	Saressalo, Leo Anton	ylennetty everstiksi	4. 6. 1968
evl	Seitola, Erkki Urho	myönnetty ero	3. 8. 1968
kapt	Toivio, Harry Evert	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
evl	Tuloisela, Unto Elis	ylennetty everstiksi reservissä	4. 6. 1968
maj	Vihtonen, Reino Olavi Johannes	ylennetty everstiluutnantiksi	4. 6. 1968

26. KURSSI

maj	Alppisara, Erkki Johannes	ylennetty everstiluutnantiksi	4. 6. 1968
evl	Elovaara, Viljo Runo	myönnetty ero	15. 9. 1968
kapt	Enervi, Erkki Uolevi	ylennetty majuriksi reservissä	27. 8. 1968
kapt	Hartikainen, Valter Gabriel	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
maj	Jokinen, Matti Oskari	ylennetty everstiluutnantiksi	4. 6. 1968
evl	Kanninen, Ermei	ylennetty everstiksi	4. 6. 1968
ylil	Komonen, Urpo	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
maj	Lehtonen, Aarne Jalnari	myönnetty ero	14. 11. 1968
kapt	Lindemark, Thor Torsten	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Lindholm, Gösta Olof Ferninand	ylennetty kapteeniksi reservissä	28. 6. 1968
kapt	Louhivuori, Erkki Harry	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Pilli-Sihvola, Erkki	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
evl	Reinikainen, Erkki Johannes	myönnetty ero	4. 9. 1968
ylil	Sainio, Olli Juhan	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Sarviala, Erkki Väinö	ylennetty majuriksi reservissä	27. 8. 1968
ylil	Savola, Risto Elias	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
maj	Saxén, Göran Magnus	ylennetty everstiluutnantiksi	27. 8. 1968
ylil	Töllikkö, Leo Alvar	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Viiala, Ragnar	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Väisänen, Aarne	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Ylipaavalmiemi, Toivo	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968

15. ME-KURSSI

kapt	Lummela, Veikko Alvar	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
------	-----------------------	--------------------------------	------------

27. KURSSI

kapt	Aho, Aarre Veli Antero	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Auer, Veikko Aarre Asser	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Hirn, Karl (Kalle) Gunnar	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Hurme, Reino Robert	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Kettunen, Matti Johannes	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968

kapt	Lehto, Väinö Jaakko Erik	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Loiviola, Alvar Adolf	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Neuvo, Leo Gad Asser	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Parma, Veli Antti	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
kapt	Rantala, Onni Olavi	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Saarnio, Pentti Oiva Aatos	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
maj	Salmenkaita, Martti Johannes	ylennetty everstiluutnantiksi	27. 8. 1968
evl	Syrjä, Pentti Heikki	ylennetty everstiksi	4. 6. 1968
ylil	Viinikka, Unto Ilmari	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968

16. ME-KURSSI

kapti	Miekk'oja, Erkki Väinö Valdemar	ylennetty komentajakapteeniksi reservissä	4. 6. 1968
ylil	Pitkänen, Yrjö Sakari	ylennetty kapteeniluutnantiksi reservissä	4. 6. 1968

17. ME-KURSSI

maj	Aarnio, Kaino Selim Kalervo	myönnetty ero	5. 9. 1968
maj	Römpötti, Kalevi	ylennetty everstiluutnantiksi	4. 6. 1968

18. ME-KURSSI

kapt	Paavilainen, Paavo Juhani	ylennetty majuriksi reservissä	4. 6. 1968
maj	Silvast, Pentti	ylennetty everstiluutnantiksi	27. 8. 1968

23. KURSSI

maj	Forsman, Lars Birger	ylennetty everstiluutnantiksi	4. 6. 1968
evl	Hirvonen, Alpo	myönnetty ero	5. 9. 1968
maj	Sarparanta, Heikki Seppo	ylennetty everstiluutnantiksi	4. 6. 1968
maj	Vilhunen, Arvo Aukusti	ylennetty everstiluutnantiksi	27. 8. 1968
maj	Vilkkö, Lauri Tapani	ylennetty everstiluutnantiksi	27. 8. 1968

29. KURSSI

maj	Kirjavainen, Erkki Ilmari	ylennetty everstiluutnantiksi	27. 8. 1968
maj	Stewen, Rolf Wilhelm	ylennetty everstiluutnantiksi	27. 8. 1968
kapt	Tuhkunen, Kalevi Kullervo Johannes	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
maj	Viita, Uula Raimo	ylennetty everstiluutnantiksi	27. 8. 1968

31. KURSSI

maj	Penttilä, Erkki Johannes	ylennetty everstiluutnantiksi	27. 8. 1968
-----	--------------------------	-------------------------------	-------------

33. KURSSI

kapt	Castrén, Kaarle Matias	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
------	------------------------	---------------------	------------

34. KURSSI

evl	Tiitinen, Kalervo Valdemar	myönnetty ero	15. 8. 1968
-----	----------------------------	---------------	-------------

23. ME-KURSSI

komkapt	Klenberg, Jan Gottfried	ylennetty komentajaksi	27. 8. 1968
maj	Pajunen, Aimo Kalervo	ylennetty everstiluutnantiksi	4. 6. 1968
ylil	Niemelä, Pentti Olavi	ylennetty kapteeniksi reservissä	4. 6. 1968

24. ME-KURSSI

kapt	Penttilä, Tapani Salomon	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
------	--------------------------	---------------------	------------

37. KURSSI

kapt	Fasta, Alpo Johannes	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Korjala, Esko Uolevi	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
maj	Lallukka, Mikko Kalervo	myönnetty ero	6. 9. 1968
kapt	Leino, Ilkka Juhani	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Lindeman, Kurt Evald Rolf	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
kapt	Prinkkilä, Pauli Veikko	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Seppänen, Aarre Juhani	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
maj	Sipponen, Kauko	myönnetty ero	15. 8. 1968
kapt	Väänänen, Jouko Kaarlo Olavi	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968

38. KURSSI

kapt	Harvikka, Matti Jukka	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
kapt	Juvonen, Antti	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
maj	Lindberg, Aarne Erkki Taavetti	ylennetty everstiluutnantiksi	27. 8. 1968
kapt	Näkki, Paavo Johannes	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
kapt	Sallinen, Mauri Esko	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Toukola, Rauno Kalevi	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968

39. KURSSI

kapt	Helminen, Rauli Kalervo	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Lyly, Aarno Juhani	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Miettinen, Pentti Antero	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Muuronen, Kauko Olavi	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Parviainen, Matti Adolf	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Rautakoura, Yrjö Ukko-Pekka	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Rosenqvist, Rainer Valdemar	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
kapt	Sinerma, Martti Erkki Sakari	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Snellman, Arvo Antero	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968

26. ME-KURSSI

kapt	Lahti, Torsti Kalervo	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Rönkkönen, Teuvo Kalervo	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968

40. KURSSI

kapt	Kivelä, Veli Jussi	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
kapt	Koskimaa, Matti Pellervo	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Pesonen, Kauko Kalervo	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
kapt	Seppänen, Esa Ilkka	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
kapt	Suni, Jouko Veikko	ylennetty majuriksi	4. 6. 1968
kapt	Tarvainen, Kalevi Antero	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
kapt	Teikari, Eero	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968

41. KURSSI

kapt	Jokinen, Pertti Ensio	ylennetty majuriksi	27. 8. 1968
------	-----------------------	---------------------	-------------

Kuka saa lainaa

säästöpankista? Etusijalla ovat säästöpankin omat asiakkaat, joista valtaosa on yksityisiä henkilöitä. Säästöpankit myöntävätkin maassamme eniten lainoja yksityishenkilöille. Lainat ovat pitkäaikaisia; niiden takaisinmaksu ei muodostu ylivoimaiseksi. Tämän ovat jo tuhannet palkanansaitsijat todenneet. He "nostavat palkkaansa" säästöpankista – siitä on heille etua.

Nosta palkkaasi, nosta se säästöpankista.

SÄÄSTÖPANKIT
JA SÄÄSTÖPANKKIEN KESKUSPANKKI

SÄÄSTÖPANKKI
ystävällistä
joustavuutta

Sisällysluettelo

	Sivu
Kapteeni Pertti Kilkki:	
5.Prikaatin operaation erikoispiirteet Savossa ja Pohjois-Karjalassa Suomen sodan 1808—09 aikana	3
In memoriam	4
Tiedotuksia	10
Pirkka-Hämeen kadettiipiiri	11
Komentajakapteeni O Törneblom:	
Perinteitä ja tapoja merivoimissa	16
Kadettialikersantti A Vainio:	
Merikadetit koululaivan matkassa	22
Kadetti Pekka Hämäläinen:	
Pohjoismaiset kadettipäivät Kööpenhaminassa	23
Uutispaloja	26
Kadettikurssien kuulumisia	28

Moduulimitoitettuja ikkunoita -vakiotuotteina

Moduuli-ikkunamallisto koostuu yksiosaisista ikkunoista ja tuuletusluukuista — näitä yhdistelemällä saatte monia erilaisia ikkunasovellutuksia.

Moduuli-ikkuna toimitetaan sisäänaukeavana, valmiiksi heiloitettuna. Käytännöllisessä tuuletusluukussa on korroosio-suojattu säleikkö ja hyönteisverkko.

KOLME KUUSTA — LAATUTYÖN MERKKI

VEITSILUOTO OSAKEYHTIÖ

Veitsiluoto, puh. Kemi, vaihe 38 51
Myyntivarasto: Rovaniemi, Aittatie 10, puh. 21 78

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti

N:o 78

Päätoimittaja: evl A. A. Salin, PEkoul-os puh 625801/2495

Toimituskunta: ev E Korpikoski, evl:t A. A. Salin (pj), P Impola, V Kakkuri (siht), A Heinonkoski, komkapt T Kuparinen, maj E Rannikko, maj E Seppänen ja ylil O Katainen

Toimitussihteeri: maj E Rannikko, Pääesikunta, puh 625801/2328

Ilmoitukset: ylil V Levomäki, Sturenkatu 9 B 38, Helsinki 51, puh 714299

Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto: rouva Irja Wonkka, Liisankatu 1, Helsinki 17, puh 12681/333

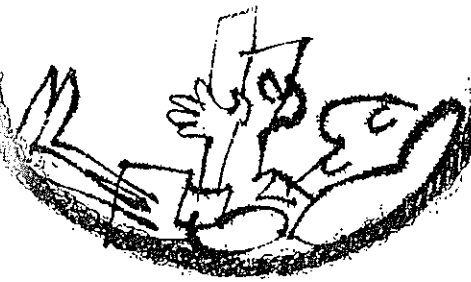
Kuvalaatat: Helander-Kliché, Helsinki, puh 632042

Osoitteen muutokset: Kadettikunnan toimisto, Fredrikinkatu 16 A, Helsinki 12, puh 665739

Tilaushinnat: 1/1 v 6.—, irtonumerot 1:50

POSTISIIRTOTILI 30909

**KUN TULONNE MENEVÄT
KÄYTTÖTILILLE OSUUSKASSAAN
EI TEIDÄN TARVITSE
MENNÄ ITSE**
mukavaa ja
nykyaikaista

osuuskassa-taloutenne punainen lanka

**Suomen Pelastus-
osakeyhtiö**

NEPTUN

Helsinki

PELASTUSTÖITÄ — HINAUKSIA
— SUKELLUSTÖITÄ

Kaikenlaisia vedenalaisia
hitsaus- ja leikkuutöitä suorittavat
erikoisasiantuntijat

Puhelimet: 63 32 03 ja 63 17 38
Toimistoajan jälkeen: 40 05 50 ja 44 36 06
Sähkeosoite: NEPTUN

maan-
puolustajain
lehti

UUSI SUOMI

voitte

luottaa

VOITTE LUOTTAA

Postisäästöpankkiin palkkapankkinanne.

VOITTE LUOTTAA

uusien tietokoneittemme täsmälliseen ja
nopeaan tietojen käsittelyyn.

VOITTE LUOTTAA

siihen, että palkkarahat ovat nostettavissa
heti palkkapäivänänne.

VOITTE LUOTTAA

ehdottoman tarkkaan korkojen laskentaan.

VOITTE LUOTTAA

Postisäästöpankkiin palkkapankkinanne.

VOITTE LUOTTAA

POSTISÄÄSTÖPANKKIIN

Turunmaa

uusi Merivoimien
tykkivene,
nopea, tehokas ja
uudenaikainen

WARTSILA
HELSINGIN TELAKKA